



DE  
HOOP

# Jaarverslag 2021

het honderdzestiende boekjaar



# PERSONALIA

---

## **Raad van Commissarissen**

Drs. A.A. (Lex) Geerdes, voorzitter

Drs. S.A. (Sibylla) Bantema EMFC RC, vicevoorzitter

Prof. dr. M.M. (Marcel) Levi MD PhD

Drs. E. (Erik) Muetstege

## **Audit Comité**

Drs. A.A. (Lex) Geerdes

Drs. S.A. (Sibylla) Bantema EMFC RC

Prof. dr. M.M. (Marcel) Levi MD PhD

Drs. E. (Erik) Muetstege

## **Directie**

Drs. G.Th. (Gilbert) Pluym AAG, algemeen directeur

Drs. S.N. (Seada) van den Herik, directeur

## **Management**

J.J. (Joke) Verbaan AAG, operationeel manager

H.J.M. (Henk-Jan) Osse, manager

## **Geneeskundig adviseurs**

Drs. ir. H.C. (Hans) Ablj, internist

Drs. A. (André) Gaasbeek, internist

Drs. G. (Gijs) Willemsen, internist

## **Accountant**

KPMG Accountants N.V.

# — een unieke herverzekeraar

*De Hoop is een herverzekeraar gespecialiseerd in het (her)verzekeren van medisch verhoogde risico's. De Hoop doet dit vanuit haar missie om kwetsbare mensen toegang te geven tot een levensverzekering - dit doen we al meer dan 116 jaar.*

*De Hoop werkt samen hiertoe samen met reguliere verzekeraars in binnen- en buitenland. Met onze herverzekeringsmogelijkheden kunnen verzekeraars bijna alle klanten accepteren.*

*De Hoop is specialist - specialist in het inschatten van medisch verhoogde risico's en de verzekeraarbaarheid daarvan. Wij behandelen iedere klant individueel om zo een persoonlijk en eerlijk verzekeringsaanbod te kunnen doen. We streven ernaar iedereen een passend aanbod te kunnen doen waarbij we rekening houden met de actuele medische ontwikkelingen en onze tarieven daar op aanpassen. Daar mogen we op worden aangesproken.*

*De Hoop richt zich op de individuele levensverzekeringsmarkt en dan vooral op het segment van de overlijdensrisicoverzekeringen in Nederland, België, Frankrijk, Engeland en Ierland en op de eilanden Curaçao, Aruba en Sint-Maarten.*

*In dit jaarverslag presenteren wij de financiële positie en resultaten van De Hoop over boekjaar 2021. Wij bedanken klanten, medewerkers, aandeelhouders en leveranciers voor het vertrouwen dat u in ons stelt; dit sterkt ons in het streven om ook in de toekomst verzekeraarbaarheid van kwetsbare groepen mogelijk te blijven maken!*





# INHOUD


<b>Personalia</b>	<b>2</b>
<b>Thema</b>	<b>3</b>
<b>Inhoudsopgave</b>	<b>5</b>
<b>Kerncijfers</b>	<b>6</b>
<b>Bericht van de Raad van Commissarissen</b>	<b>8</b>
<b>Verslag van de directie</b>	<b>10</b>
Voornaamste risico's en onzekerheden	12
Liquiditeit	15
Gevoeligheidsanalyses	15
Code Duurzaam Beleggen	15
Corporate Governance	15
Risicobeheer	16
Vooruitzichten 2022	16
<b>Jaarrekening</b>	<b>18</b>
Balans	18
Winst- en Verliesrekening	20
Kasstroomoverzicht	21
Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en presentatie	22
Toelichting op de Balans	26
Toelichting op de Winst- en Verliesrekening	32
Gebeurtenissen na balansdatum	35
Risicoparagraaf	36
Winstbronnen	41
<b>Overige gegevens</b>	<b>41</b>
Bestemming van de Winst	41
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	42

# KERNCIJFERS

(bedragen x € 1.000)

	2021	2020	2019	2018	2017
Bruto premies periodiek	5.970	5.267	5.231	5.550	5.547
Bruto premies ineens	31	65	33	24	13
Bruto premies totaal	6.001	5.332	5.264	5.574	5.560
Bruto kapitaalproductie	242.558	175.212	110.111	39.859	82.532
Netto kapitaalproductie	154.019	99.266	40.750	-21.435	6.271
Bruto verzekerd bedrag	1.010.196	856.177	756.911	716.161	738.378
Technische voorziening e.r.	24.711	32.226	28.287	28.036	29.071
Beleggingen balanswaarde ultimo	90.896	86.897	90.479	81.469	85.189
Vereiste solvabiliteit Solvency II	31.002	24.033	24.838	18.031	24.397
Aanwezige solvabiliteit Solvency II	66.658	53.590	59.986	54.542	59.466
Solvabiliteit in % <sup>4)</sup> Solvency II	215%	223%	242%	302%	244%
Balanstotaal	101.247	97.435	101.156	94.487	102.743
Premieomzet	6.001	5.332	5.264	5.574	5.560
Opbrengst uit beleggingen	5.282	4.252	3.904	9.887	13.058
Totale omzet	11.283	9.584	9.168	15.461	18.618
Acquisitiekosten	462	408	428	408	338
Beheers- en personeelskosten	1.791	1.953	1.983	1.603	1.454
Provisie van herverzekeraars	-148	-23	-26	-26	-27
Bedrijfskosten totaal	2.105	2.338	2.385	1.985	1.765
Bruto uitkeringen	11.083	4.983	3.960	4.869	7.439
Winst bestemd voor cedenten	-	-	550	677	509
Resultaat technische rekening	6.895	-4.622	-239	381	614
Netto resultaat	9.163	-2.889	2.695	7.620	9.327
Dividend	2.400	-	2.400	2.400	3.750
Uitkering t.l.v. Overige reserve	-	2.400	-	-	-

<sup>4)</sup> Op basis van EIOPA-curve exclusief volatility adjustment, zonder toepassing van overgangsmaatregelen.  
De vermelde aanwezige solvabiliteit is na uitkering van dividend/uitkering van het boekjaar t.l.v. de overige reserve.



*'Gezien mijn medische situatie was het niet vanzelfsprekend dat ik een overlijdensrisicoverzekering kon afsluiten. Mijn adviseur wist gelukkig dat De Hoop hier een rol kon spelen en dat bleek inderdaad het geval – een hele geruststelling.'*

# BERICHT VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

## ALGEMEEN

2021 was in veel opzichten een intensief jaar voor De Hoop. De Covid-19 pandemie had net als in 2020 veel impact op de samenleving en uiteraard ook op De Hoop. In Nederland en in de ons omringende landen is men overgegaan tot het vaccineren van de bevolking, waardoor naar verwachting op termijn de directe effecten van het virus verminderd zullen worden. Alle medewerkers van De Hoop hebben een groot deel van het jaar vanuit huis gewerkt. Deze nieuwe manier van werken is over het algemeen goed verlopen en is in 2022 voortgezet. De directe impact van de Covid-19 pandemie op de resultaten van De Hoop is in 2021 beperkt geweest. Er was geen significante oversterfte terwijl de vraag naar overlijdensrisicoverzekeringen licht lijkt te stijgen. Ook is het gemiddeld verzekerd bedrag in 2021 gestegen, waarschijnlijk door de stijging van de huizenprijzen en de verhoging van de daaraan gekoppelde ORV's. Net als in 2020 is de nieuwe productie bij De Hoop in 2021 hoger dan het jaar daarvoor. Aan het eind van het jaar is de mijlpaal van € 1 miljard verzekerd kapitaal overschreden. Een historische gebeurtenis die de maatschappelijke waarde van het bestaan van De Hoop onderstreept.

## Jaarrekening

De jaarrekening is opgemaakt door de directie, voorgelegd aan de Raad van Commissarissen ter goedkeuring en gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien door KPMG Accountants N.V.

Wij bespraken de jaarrekening met de directie in aanwezigheid van de accountant en stellen de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor deze vast te stellen. Wij kunnen ons verenigen met het voorstel van de directie € 2.400 uit te keren als dividend en het resterende bedrag van € 6.763 toe te voegen aan de Overige reserve.

Tevens stellen wij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor de directie voor wat haar beheer betreft en de Raad van Commissarissen voor wat zijn toezicht betreft te dechargeren.

## Samenstelling

De Raad van Commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op en advies te geven over het door de directie gevoerde beleid en daarnaast toezicht te houden op de strategie van De Hoop en de algemene gang van zaken.

De Hoop heeft vier commissarissen, ieder met een specifieke expertise en achtergrond. Nieuwe commissarissen worden geselecteerd en voor benoeming voorgedragen op basis van een door de Raad van Commissarissen goedgekeurd profiel.

Alle commissarissen hebben de eed of belofte financiële sector afgelegd zoals is voorgeschreven in de wettelijke Regeling eed of belofte financiële sector 2015. Hiervan zijn schriftelijke verklaringen opgemaakt.

Er zijn in 2021 geen wijzigingen geweest in de samenstelling van de Raad van Commissarissen.

## Vergaderingen

De Raad van Commissarissen heeft in het verslagjaar drie keer vergaderd, waarvan één keer in aanwezigheid van zowel de externe accountant als de actuaire, die de actuariële functie uitvoert. Alle commissarissen hebben aan deze vergaderingen deelgenomen.

In aanwezigheid van de directie is in het verslagjaar onder meer gesproken over de algemene, commerciële en financiële gang van zaken, de beleggingen, de resultaten en de jaarrekening 2020, de marktontwikkelingen, de maatschappelijke functie van De Hoop en het beloningsbeleid en de uitvoering daarvan.

Ook zijn de rapportages van de actuariële functie, riskmanagement, interne audit en compliance besproken in aanwezigheid van de desbetreffende sleutelfunctionarissen.

Er is gesproken over de Own Risk and Solvency Assessment 2021 (ORSA) en het voor de eerste keer opgestelde Voorbereidend Crisis Plan (VCP).

In 2021 heeft de directie van De Hoop, mede op verzoek van de Raad van Commissarissen, een herijking uitgevoerd van de lange termijnstrategie van De Hoop. De Raad van Commissarissen is daarbij betrokken geweest en heeft de voorgestelde lange termijnstrategie goedgekeurd. Over deze nieuwe lange termijnstrategie zijn de aandeelhouders geïnformeerd, steeds met een vertegenwoordiging van de Raad van Commissarissen. Ook heeft een periodieke evaluatie plaatsgevonden van een aantal beleidsstukken: governancebeleid, beleggingsbeleid, risicomanagementbeleid, compliance beleid, actuariële functie beleid en auditbeleid. De op onderdelen herziene beleidsstukken hebben waar nodig de goedkeuring van de Raad van Commissarissen gekregen.

De opdrachtbevestiging accountantscontrole 2021, het controleplan en de rapportage van de externe accountant alsmede de rapportage van de actuariële functie, zijn in hun aanwezigheid besproken.

De Raad van Commissarissen heeft ook buiten aanwezigheid van de directie meermalen overleg gehad. Verder heeft de Raad van Commissarissen buiten aanwezigheid van de directie gesproken met de externe accountant.

Tevens heeft een afvaardiging van de Raad van Commissarissen buiten aanwezigheid van de directie overleg gehad met de sleutelfunctionarissen.

In verband met de pensionering van de operationeel manager van De Hoop in 2022 heeft de Raad van Commissarissen uitvoerig overleg gehad met de directie over de optimale managementstructuur van het bedrijf.

In het verslagjaar heeft de Raad van Commissarissen zijn eigen functioneren, met inbegrip van dat van de voorzitter, geëvalueerd. Daarnaast zijn er individuele gesprekken gevoerd met de directieleden door de Raad van Commissarissen over de bijdrage van de individuele directieleden in 2021 en hun doelstellingen voor 2022.

De Raad van Commissarissen heeft zich regelmatig laten informeren over de impact van Covid-19 op de medewerkers en op de bedrijfsvoering van De Hoop.



**Tot slot**

In 2021 had de Covid-19 pandemie nog steeds een grote impact op De Hoop. In dit jaar heeft De Hoop haar lange termijnstrategie herijkt en is de omzet wederom sterk gegroeid. De Raad van Commissarissen is verheugd met deze positieve ontwikkelingen.

De Raad van Commissarissen spreekt haar dank uit jegens de medewerkers en de directie van De Hoop voor hun inzet en voor de behaalde resultaten in het in vele opzichten intensieve verslagjaar.

*'s-Gravenhage, 30 maart 2022*

**Commissarissen**

Lex Geerdes, voorzitter

Sibylla Bantema, vicevoorzitter

Marcel Levi

Erik Muetstege

# VERSLAG VAN DE DIRECTIE

*Samen met onze cedenten en medisch adviseurs hebben we in 2021 weer voor meer mensen met een verhoogd medisch overlijdensrisico een levensverzekering mogelijk gemaakt. Juist voor deze doelgroep gedurende de pandemie een belangrijk houvast. Dit motiveert ons om dit met kracht voort te zetten en nieuwe mogelijkheden te onderzoeken om nog meer mensen te bereiken. Ik ben trots op alle collega's die dit, ondanks de beperkingen van Covid-19, met volle inzet gerealiseerd hebben.*

Gilbert Pluym

## INLEIDING

Het jaar 2021 was door Covid-19 in vele opzichten wederom een bijzonder jaar. Wereldwijd zijn mensen hierdoor geraakt op fysiek, mentaal als ook op economisch vlak. De ontwikkeling van vaccins tegen Covid-19 zal een positieve invloed hebben op de bestrijding van het virus. De medewerkers van De Hoop hebben net als in 2020 thuis kunnen werken. Hierdoor is de continuïteit van de bedrijfsvoering geborgd geweest.

De organisatie heeft 9 (6,8 FTE) medewerkers in dienst per 31 december 2021 (2020: 8; 5,8 FTE).

Statutair is vastgelegd dat de aandelen van de vennootschap in handen zijn van Nederlandse levensverzekeraars. De aandelen zijn niet vrij verhandelbaar. Er zijn drie aandeelhouders, namelijk Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V., AEGON Levensverzekering N.V. en Onderlinge Levensverzekering-Maatschappij „s-Gravenhage” U.A.

In dit verslag zijn alle bedragen, tenzij anders vermeld, in eenheden van duizend euro.

## Missie

Al sinds de oprichting in 1905 benadrukt De Hoop de maatschappelijke verantwoordelijkheid van verzekeraars en maakt zij zich hard voor kwetsbare doelgroepen in de samenleving. De missie om het aantal levensverzekeringsaanvragen dat op medische gronden wordt afgewezen tot een minimum te beperken blijft onverminderd van kracht. De Hoop is gespecialiseerd in moeilijk verzekerbare medische risico's en biedt verzekeraars de mogelijkheid tot herverzekeren. Zo kan elke verzekeraar een sociaal en maatschappelijk verantwoord acceptatiebeleid voeren en kunnen ook mensen met een medische aandoening een goede levensverzekering afsluiten.

## Kernactiviteit

De Hoop richt zich op de individuele levensverzekeringmarkt en dan vooral op het segment van de overlijdensrisicoverzekeringen met een verhoogd medisch risico in Nederland, België, Frankrijk en op de eilanden Curaçao, Aruba en Sint-Maarten.

## ONTWIKKELINGEN IN 2021

In zowel 2020 als ook in 2021 heeft De Hoop, net als vele andere organisaties, haar activiteiten kunnen voortzetten 'vanuit huis'. Het was prettig dat de faciliteiten hiervoor onze bedrijfsvoering onverminderd mogelijk hebben gemaakt. In commercieel opzicht was 2021 een buitengewoon goed jaar voor De Hoop. We zagen een stijging van het aantal aanvragen, het aantal polissen en van het gemiddelde verzekerde bedrag per afgesloten polis. Voor de productie heeft dit geleid tot een record verzekerd bedrag van 242,6 miljoen. Het totale verzekerde kapitaal kwam hiermee voor het eerst in de historie van De Hoop boven de 1 miljard euro.

Naast de relatief hoge productie in Nederland, bleef ook de samenwerking met onze partners in België en de Nederlandse Antillen en Aruba in 2021 succesvol. In totaal kwam het aantal afgesloten polissen in 2021 uit op 1.186, een stijging van 9% ten opzichte van 2020. In het Verenigd Koninkrijk werkt De Hoop sinds halverwege 2020 samen met de gespecialiseerde verzekeringsbroker Pulse Insurance. Deze samenwerking is naar volle tevredenheid verder gegroeid in 2021. De voor Pulse optredende verzekeraar heeft echter besloten om geen permanente licentie aan te vragen voor het Verenigd Koninkrijk. Er wordt daarom naar een alternatieve partij gezocht zodat ook deze vruchtbaar gebleken samenwerking voortgezet kan worden.

In 2020 zijn de voorbereidingen getroffen voor het nieuwe herverzekeringsprogramma van De Hoop en per 1 januari 2021 zijn de oude herverzekeringscontracten beëindigd. Per die datum is het nieuwe herverzekeringscontract in werking getreden.

Het nieuwe herverzekeringscontract is alleen gericht op kortlevenrisico. De oude contracten zijn volledig afgewikkeld. In de oude contracten was het gemiddelde eigen behoud lager dan € 90.000, dit is in het nieuwe contract verhoogd naar € 175.000. Het nieuwe contract is gesloten met QBE Europe NV/SA en Swiss Life Ltd. voor een periode van 3 jaar en is een quota share contract boven het eigen behoud. Er is geen depotstelling met de herverzekeraars aangegaan.

De Hoop staat midden in de samenleving. We zijn continu in gesprek met diverse partijen om onze missie onder de aandacht te brengen en daarmee de verzekerbaarheid in Nederland verder vorm te geven. Enige jaren geleden heeft De Hoop hiervoor ook het De Hoop Leven Fonds opgericht. Het eerste onderzoek dat door deze stichting is gefinancierd, is inmiddels afgerond. In 2021 is een nieuw onderzoeksverzoek gehonoreerd.

## Resultaten 2021

Het aantal nieuwe verzekeringen in 2021 bedroeg 1.186 (2020: 1.084), een stijging van 9%. De kapitaalproductie nam met 38% toe van € 175.212 tot € 242.588. Het aantal aanvragen nam in 2021 toe met 15,3%.

De geboekte premies (vóór herverzekering) stegen met 12,5%. De stijging is lager dan zou worden verwacht op basis van de productie. De reden hiervoor is dat de productie betrekking heeft op overlijdensrisicoverzekeringen met een relatief lage premie en het verval polissen betreft met een relatief hoge premie. De omvang van de portefeuille (verzekerd bedrag) nam in het boekjaar toe met € 154.019 tot € 1.010.196 (2020: € 856.177) en daarmee passeerde De Hoop voor het eerst de grens van 1 miljard in portefeuille omvang.

De Hoop heeft in 2021 een winst na belastingen gerealiseerd van € 9.163 (2020: € 2.889 verlies). Een belangrijke oorzaak van het sterk verbeterde resultaat is dat het toereikendheidtoetstekort, ontstaan in 2019, is vrijgevallen.

Ten opzichte van 2020 zijn zowel het resultaat op de technische rekening als de aan niet-technische rekening toegerekende opbrengsten uit beleggingen fors gestegen.

De bedrijfskosten zijn in 2021 met € 233 gedaald. De beheers- en personeelskosten zijn met € 162 (8,3%) gedaald. Het resultaat op technische grondslagen was met € 237 lager dan in 2020 (€ 622), door een lager resultaat op verzekeringsmutaties (-€ 586). Dit laatste wordt vooral veroorzaakt door een aantal portefeuilleoverdrachten. Het resultaat op interest was in 2021 positief (€ 250; 2020: € 305).

Het vereiste kapitaal onder Solvency II (SCR) bedraagt € 31.002 (2020: € 24.033). Er wordt voorgesteld om dividend aan de aandeelhouders uit te keren van € 2.400. Het eigen vermogen wordt vastgesteld na uitkering van het voorgestelde dividend ad € 2.400. Het eigen vermogen onder Solvency II bedraagt € 66.658 (2020: € 53.590); de solvabiliteitsratio is gelijk aan 215% (2020: 223%).

## KERNGEGEVENS

Onderstaande kerngegevens geven een overzicht van de behaalde resultaten over de afgelopen periode en de financiële positie (bedragen x € 1.000).

### Premie vóór aftrek herverzekering

Het premie-inkomen vóór aftrek herverzekering steeg met 12,6% (2020: 1,3%) tot € 6.001 (2020: € 5.332).

Premie-inkomen voor aftrek herverzekering		
	2021	2020
Periodieke premies	5.970	5.267
Premie ineens	31	65
<b>Totaal</b>	<b>6.001</b>	<b>5.332</b>

De premiestand steeg met 6,3% (2020: 1,9%) tot € 6.036 (2020: € 5.675). De hogere productie die reeds in 2020 is ingezet, is voortgezet naar 2021 wat heeft geleid tot een stijging van de premiestand ten opzichte van 2020.

### Verzekerd bedrag

De verzekeringsportefeuille is sterker gestegen dan in 2020 (18,0% t.o.v. 13,1%). De nieuwe productie nam opnieuw sterk toe hoewel de relatieve stijging lager was dan in 2020 (38,4% t.o.v. 59,1%). De nominale stijging was vergelijkbaar met de stijging van 2020. Het verval nam echter toe, relatief met 22,8% ten opzichte van 5,4% in 2020. Een belangrijke oorzaak hiervan ligt in de overdracht van de portefeuilles naar cedenten waardoor het onnatuurlijk verval hoger was ten opzichte van voorgaande jaren. Over een periode van vijf jaar is de verzekeringsportefeuille autonoom gegroeid van € 732.108 tot € 1.010.196. Dat is een toename van 38,0% in vijf jaar tijd (gemiddeld 7,6% per jaar).

Stand van de verzekeringsportefeuille		
	2021	2020
Stand verzekerd bedrag op 1 januari	856.177	756.911
Productie	242.558	175.212
Verval	-90.450	-73.664
Valutaverschil	1.911	-2.282
<b>Stand verzekerd bedrag op 31 december</b>	<b>1.010.196</b>	<b>856.177</b>

### Beleggingen

De beleggingen (exclusief depots) bedroegen € 90.455 (2020: € 86.897). De balanswaarde van de aandelen per 31-12-2021 steeg naar € 54.100 (2020: € 44.532) door het forse herstel in 2021 van de financiële markten. In 2021 zijn vanwege mandaat overschrijdingen aandelen verkocht en herbelegd. De beleggingsstrategie van De Hoop richt zich op waarde-aandelen met een verwacht hoog dividend en een hoge ESG-score. De balanswaarde van het AeAM Dutch Mortgage Fund 2 is per 31-12-2021 licht gestegen naar € 12.913 (2020: € 12.855).

De balanswaarde van de obligaties is door expiratie en verkopen gedaald naar: € 23.466 (2020: € 29.510). Een deel van de obligaties is herbelegd in staatsobligaties, een deel is verkocht ter financiering van de overdracht van een deel van de portefeuille naar cedenten. In 2021 is een commitment van € 5.000 aangegaan voor Aegon SME, waarin in 2021 € 0,4 daadwerkelijk aangekocht is.

De balanswaarde van de liquide middelen per 31-12-2021 bedroeg € 3.717 (2020: € 3.429).

Beleggingen		
	2021	2020
Balanswaarde op 31 december van de beleggingen en liquide middelen	94.613	90.326
De opbrengst van deze activa bedraagt	5.205	2.754
Direct rendement op aandelen	5,97%	2,65%
Direct rendement op vastrentende waarden	5,63%	4,60%
Direct rendement op liquide middelen	-0,35%	-0,26%


### Uitkeringen

De uitkeringen vóór aftrek herverzekering stegen met 122,4% en worden hierna gespecificeerd.

Uitkeringen voor aftrek herverzekering		
	2021	2020
Uitkeringen bij overlijden	3.321	2.719
Uitkeringen bij expiratie	975	794
Uitkeringen van renten	502	756
Afkopen	6.286	714
<b>Totaal</b>	<b>11.083</b>	<b>4.983</b>

De afkopen zijn in 2021 gestegen door gedeeltelijke overdrachten van portefeuilles naar een tweetal cedenten.

Resultaat technische rekening		
	2021	2020
Resultaat op interest	250	305
Resultaat op kosten	-1.044	-1.309
Resultaat op sterfte en bijverzekeringen	1.416	1.425
Resultaat op mutaties	-385	201
<b>Subtotaal resultaat op grondslagen</b>	<b>237</b>	<b>622</b>
Dotatie overige technische voorziening	6.485	-5.207
Overige technische baten en lasten	172	-37
<b>Totaal</b>	<b>6.895</b>	<b>-4.622</b>



## Rust in mijn hoofd

*'Nadat ik als mede-compagnon verantwoordelijk werd voor het bedrijf, hebben we beiden een overlijdensrisicoverzekering afgesloten. Ondanks een medische omstandigheid werd mijn aanvraag snel afgewikkeld én geaccepteerd. Dat geeft rust.'*

Het resultaat technische rekening is met € 11.517 gestegen ten opzichte van 2020. Het positieve resultaat wordt met name bepaald door het resultaat op de Overige technische voorziening. Als gevolg van het positieve resultaat van de toereikendheidstoets kan de Overige technische voorziening (€ 6.485) volledig vrijvallen.

Het negatieve resultaat op kosten nam licht af, mede dankzij een daling van de bedrijfskosten. De Overige technische voorziening is in 2021 vrijgevallen wat heeft geleid tot een positief resultaat van € 6.895.

## Resultaat en Belasting

Resultaat en belasting		
	2021	2020
<b>Resultaat vóór belasting</b>	12.207	-3.888
<b>Belasting met betrekking tot het resultaat</b>	-3.044	999
<b>Resultaat na belasting</b>	<b>9.163</b>	<b>-2.889</b>

Het effectieve belastingtarief in 2021 bedroeg 24,93% (2020: 25,69%). Het toepasselijk belastingtarief is 25%.

Het resultaat na belasting is in 2021 met € 12.052 gestegen ten opzichte van 2020, met name door vrijval van de overige technische voorziening. Het herstel van de beleggingsmarkt heeft daarnaast geleid tot positieve (gerealiseerde en niet-gerealiseerde) resultaten op beleggingen.

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt voorgesteld het positieve resultaat ten gunste van de Overige reserve te brengen. Eenzelfde voorstel geldt voor de dividenduitkering aan de aandeelhouders, zoals hiervoor al is toegelicht.

	2021	2020
<b>Resultaat na belasting</b>	9.163	-2.889
<b>Dividend/ uitkering t.l.v. Overige reserve</b>	-2.400	-2.400
<b>Storting in/ onttrekking uit de Overige reserve</b>	<b>6.763</b>	<b>-5.289</b>

## Solvabiliteitspositie

Voor de vaststelling van de vereiste solvabiliteit hanteert De Hoop de standaardformule uit de Solvency II-richtlijn.

De Hoop heeft als interne norm een solvabiliteitsratio vastgesteld van 200%. Deze norm sluit aan bij een hoge kredietwaardigheid zoals dat is vastgelegd in artikel 199 van de gedelegeerde verordening EU 2015/35. Hierin is vastgelegd welke solvabiliteitsratio past bij de kredietwaardigheid van de onderneming. Bij kredietkwaliteitscategorie 1 beschikt de beoordeelde onderneming over een zeer sterk vermogen om haar financiële verplichtingen na te komen. De kans op wanbetaling bij 0,01% wordt gerelateerd aan een solvabiliteitsratio van 196%.

De Hoop wenst de bijbehorende solvabiliteitsratio (afgerond 200%) na te streven. Ultimo 2021 wordt deze interne norm behaald.

Op basis van de standaardformule bedraagt de vereiste solvabiliteit € 31.002 (2020: € 24.033). De solvabiliteitsratio bedraagt 215% (na dividend/na uitkering ten laste van de Overige reserve) ultimo 2021

(2020: 223%). De solvabiliteitsratio is ten opzichte van ultimo 2020 gedaald bij een gestegen eigen vermogen (+ € 13.068) en een stijgend vereist kapitaal (+ € 6.969).

De solvabiliteitsratio is pas definitief na beoordeling door De Nederlandsche Bank van de bij haar in te dienen Solvency II-rapportage. Bij de berekening van de solvabiliteitscijfers is geen gebruik gemaakt van een volatility adjustment op de rentecurve. Verder zijn de overgangsmaatregelen voor het vereiste kapitaal voor aandelen niet toegepast en is besloten om geen rekening te houden met het verlies compenserend vermogen van de uitgestelde belastinglatentie, de zogenoemde LAC DT.

## Afwikkeling herverzekeringscontracten

Per 1 januari 2021 zijn de herverzekeringscontracten beëindigd. In plaats van het aanhouden van de lopende herverzekeringen conform de contracten, is er met de partijen afgesproken om ook deze te beëindigen onder overdracht van de portefeuilles. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een klein positief resultaat van € 57.

In het volgende overzicht wordt de reconciliatie weergegeven tussen het eigen vermogen volgens de jaarrekening (Titel 9 Boek2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaglegging) en het eigen vermogen onder Solvency II.

Het vereiste kapitaal en de solvabiliteitsratio zijn ook vermeld.

	2021	2020
<b>Eigen vermogen jaarrekening</b>	<b>68.280</b>	<b>56.572</b>
Waarderingsverschillen activa	2.816	4.668
Waarderingsverschillen tussen technische balansvoorzieningen en best estimate-voorziening	-1.124	-4.589
Waarderingsverschillen overige verplichtingen	-633	-732
Waarderingsverschillen inzake uitgestelde belastingen	-281	70
<b>Eigen vermogen Solvency II</b>	<b>69.058</b>	<b>55.990</b>
Voorgesteld dividend	2.400	2.400
<b>Eigen vermogen Solvency II</b>	<b>66.658</b>	<b>53.590</b>
<b>Vereiste solvabiliteit</b>	<b>31.002</b>	<b>24.033</b>
<b>Solvabiliteitsratio</b>	<b>215%</b>	<b>223%</b>

### Toelichting op bovenstaand overzicht

In de jaarrekening worden de aandelen tegen actuele waarde en de obligaties tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd. In de Solvency II-balans worden alle beleggingen gewaardeerd tegen de actuele waarde.

Tussen de balansvoorziening plus de overige technische voorziening en de best estimate-voorziening zit het volgende verschil: de balansvoorziening is gebaseerd op netto (tarief)grondslagen gediscoteerd op een vaste rekenrente, de overige technische voorziening ontstaat door de balansvoorziening te toetsen op toereikendheid. Als er een tekort is dan wordt er een overige technische voorziening gevormd. De best

estimate-voorziening is vastgesteld op basis van beste schattingen (voor sterfte, kosten en onnatuurlijk verval), verhoogd met een risicomarge. Voor de discontering van de kasstromen wordt de gepubliceerde rentecurve zonder volatility adjustment van EIOPA per 31-12-2021 gebruikt. Het verschil in de belastinglatentie tussen de jaarrekening en de Solvency II-balans wordt verklaard door andere waarderinggrondslagen

### **Voornaamste risico's en onzekerheden**

De Covid-19 crisis is in 2021 nog niet tot een einde gekomen. Vaccinatieprogramma's en nieuwe virusvarianten zorgden voor een afwisseling van versoepelingen en nieuwe maatregelen. In navolging van enige landen om ons heen is nu ook in Nederland een situatie bereikt dat verdere versoepelingen mogelijk lijken en de samenleving in een nieuw normaal terecht komt. De Covid impact op zorg en landelijke oversterfte nam de laatste maanden gelukkig af en er is meer ruimte ontstaan voor reguliere zorg. De impact op de financiële markten lijkt inmiddels te zijn verwerkt. De aandelenmarkten lijken alle effecten te hebben ingeprijsd en breken weer diverse records. De rente laat in 2021 een voorzichtige stijging zien.

### **Wereldwijde geopolitieke onzekerheid**

De geopolitieke onzekerheid blijft in 2021 hoog door de handelsoorlog tussen China en de VS. Dit heeft geleid tot een toename van strategische competitie om economische en politieke invloed tussen China, de VS en de EU. Daarnaast speelt in Europa de Brexit die gevolgen heeft voor het handels- en grensverkeer met het Verenigd Koninkrijk. Begin 2022 wordt de onzekerheid versterkt door de inval van Rusland in de Oekraïne. De economische sancties die genomen worden tegen Rusland zullen impact hebben op de economische omstandigheden.

### **Continuïteit van de onderneming**

Marktveranderingen zijn van wezenlijk belang op het voortbestaan van de onderneming. De Hoop kwalificeert zich als aanbieder van medisch verhoogde overlijdensrisico's als monoliner in een marktsegment dat al een aantal jaar onder druk staat. Daarnaast is het businessmodel kwetsbaar door de marktbenadering vanuit de facultatieve herverzekeringpositie waardoor de onderneming afhankelijk is van de strategische keuzes van de primaire verzekeraar. Door terugtrekkende cedenten kan de continuïteit van de onderneming in gevaar komen. Ook andere factoren spelen een rol. Economisch verslechterende omstandigheden kunnen lagere inkomsten tot gevolg hebben. Verder kunnen door bijvoorbeeld ziekten of pandemieën de verzekeringstechnische resultaten onder druk komen te staan. De Hoop voert jaarlijks een Own Risk and Solvency Assessment, hierna ORSA, uit waarin een aantal stressscenario's die betrekking hebben op genoemde dreigingen worden doorgerekend. In 2020 werd een van die scenario's realiteit door de wereldwijde uitbraak van de COVID-19 pandemie. Deze pandemie heeft zowel mogelijke economische (beurskoersen, faillissementen, recessie, etc.) als demografische effecten (verhoogde sterfte) tot gevolg. Verhoogde sterfte komt vooral voor bij oudere personen (behoren minder tot de doelgroep van De Hoop) als personen met medische aandoeningen (behoren wel tot de doelgroep). Deze effecten zijn meegenomen in diverse stressscenario's. De ORSA van 2021 heeft laten zien dat er bij een aantal extreme stressscenario's voldoende

maatregelen mogelijk zijn om verslechtering van de solvabiliteitsratio te ondervangen. De continuïteit van de onderneming komt daarbij niet in gevaar.

In Nederland heeft DNB in 2019 regelgeving ingevoerd met betrekking tot mogelijke faillissementen van verzekeraars in Nederland, de Wet herstel en afwikkeling van verzekeraars. In het kader van deze regelgeving dient De Hoop een Voorbereidend Crisisplan (VCP) op te stellen waar DNB goedkeuring op moet geven. Het VCP bevat zwaardere stressscenario's dan de ORSA en bevat maatregelen om uit een (zeer) slechte solvabiliteitspositie binnen gestelde termijnen te herstellen. De Hoop heeft dit plan opgesteld waarin herstelmaatregelen zijn opgenomen om de solvabiliteit onder zware stress te verbeteren. DNB heeft het VCP goedgekeurd op 30 augustus 2021.

### **Liquiditeit**

Het saldo aan liquiditeiten bedraagt ultimo 2021 € 3.717 (2020: € 3.429) en staat tot volledige vrije beschikking.

### **Gevoeligheidsanalyses**

De solvabiliteit is zowel gevoelig voor volatiliteit op de financiële markten als voor sterke wijzigingen in de verzekeringssportefeuille die kunnen ontstaan als gevolg van een sterke afwijking op de aannames. Voor een kwantitatieve risicobeoordeling zijn scenario's opgesteld, die de solvabiliteit zowel positief als negatief kunnen beïnvloeden. In de ORSA worden diverse stressscenario's doorberekend die laten zien dat de solvabiliteitsratio ook onder extreme omstandigheden, zoals bij een sterk verhoogd overlijdensscenario en een zeer sterke daling van de financiële markten, ruim boven de vereiste solvabiliteit blijft. In de risicoparaaf wordt een stijging/daling van de instrestcurve met 100 basispunten en een stijging/daling van de waarde van de aandelen met 25% weergegeven. De impact van deze scenario's op de solvabiliteit en op de solvabiliteitsratio zijn weergegeven in de risicoparaaf. In het algemeen geldt dat De Hoop gevoelig is voor het marktrisico, door de relatief hoge aandelenpositie in het bijzonder voor het aandelenrisico. De effecten van koerswijzigingen kunnen de aanwezige solvabiliteit zowel positief als negatief beïnvloeden. In alle gevallen blijft de solvabiliteitsratio boven de gestelde interne norm.

### **Code Duurzaam Beleggen**

In het kader van maatschappelijk verantwoord beleggen houden wij in ons beleggingsbeleid rekening met ESG-criteria (milieuaspecten, sociale aspecten en goed ondernemingsbestuur) van de entiteiten waarin wij beleggen. Wij onderschrijven de Code Duurzaam Beleggen en het convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) van het Verbond van Verzekeraars. Duurzaam beleggen is een vast agendapunt van de Beleggingscommissie. De UN Principles for Responsible Investment en het United Nations Global Compact vormen richtlijnen voor het beleggingsbeleid. Zo geven wij de voorkeur aan bedrijven die binnen hun sector goed scoren op ESG-criteria en sluiten wij bedrijven uit die de UN Principles for Responsible Investment ernstig schenden. Daarnaast beleggen wij niet in bedrijven die betrokken zijn bij de handel in of productie van controversiële wapens. Bedrijven in de tabaksindustrie zijn ook uitgesloten.

# CORPORATE GOVERNANCE

## Corporate Governance Code

De Hoop is niet beursgenoteerd en daardoor niet verplicht om de Nederlandse Corporate Governance Code na te leven. Als 'organisatie van openbaar belang' wordt uiteraard wel aandacht gegeven aan de beginselen van deugdelijk ondernemingsbestuur en de relevantie van best practice-aanbevelingen van de Corporate Governance Code. Waar van belang worden elementen daarvan integraal of in aangepaste vorm toegepast.

## Gedragscode Verzekeraars

De Hoop onderschrijft de kernwaarden die zijn vastgelegd in de Gedragscode Verzekeraars en leeft de bepalingen en gedragsregels van deze code na. De Raad van Commissarissen, directie en het senior management hebben de eed of belofte financiële sector afgelegd.

## Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid van De Hoop is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen (RvC) en in lijn met de geldende wet- en regelgeving. Naast het beloningsbeleid is een bezoldigingsbeleid voor de bestuurders opgesteld. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders stelt dit bezoldigingsbeleid vast.

Het beloningsbeleid is van toepassing op de hele organisatie en in het bijzonder op de personen die het risicoprofiel van De Hoop kunnen beïnvloeden. Dit zijn de directie, senior management, Human Resource functie en de controlfuncties (Compliance, Risicomanagement en Interne Audit). Omdat de Human Resource functie en controlfuncties zijn uitbesteed, vallen die niet onder het beloningsbeleid.

Het beloningssysteem van De Hoop is gerelateerd aan de cao voor het verzekeringsbedrijf. Aan de directie wordt geen variabele beloning toegekend.

Het beloningssysteem voorziet in de mogelijkheid van een gratificatie voor het gehele personeel, de directie uitgezonderd, in de maanden mei en oktober. Deze gratificaties per medewerker zijn in totaal ruimschoots minder dan 20% van het jaarkomen, overtreffen het salaris over een maand niet en bedragen minder dan € 10 duizend op jaarbasis. In uitzonderlijke gevallen bestaat de mogelijkheid om achteraf een bescheiden gratificatie voor een bijzondere prestatie uit te keren. Andere gratificaties, welkomstpakketten, exit-pakketten of retentiebonussen zijn niet toegekend. Binnen De Hoop zijn er geen medewerkers die een totale jaarlijkse beloning van 1 miljoen euro of meer hebben ontvangen.

In het kader van deze rapportage worden tot een persoon herleidbare gegevens niet vermeld.

## Risicobeheer

De Hoop opereert in een markt met een specifiek verzekeringstechnisch risicoprofiel. Naast het verzekeringstechnische risico spelen ook het marktrisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, commercieel risico, operationeel risico en integriteitsrisico een rol. De bedrijfsvoering van De Hoop is erop gericht deze risico's te herkennen, te kwantificeren en te beheersen. De directie besteedt, als onderdeel van het interne

risicobeheer, ook aandacht aan (het voorkomen van) interne- en externe fraude en naleving van wet- en regelgeving.

Gedurende 2021 is er niets ter attentie van de directie gekomen dat duidt op vermoedens van, of daadwerkelijke, fraude en/of overtredingen van wet- en regelgeving.

De Hoop toetst jaarlijks haar risicomanagementbeleid, rekening houdend met de relevante geldende wet- en regelgeving en de regelgeving op grond van Solvency II.

In de huidige tijd wordt het IT-risico steeds groter, waarbij vooral cyberrisico een steeds grotere dreiging wordt. De Hoop heeft IT uitbesteed aan de Onderlinge 's-Gravenhage waar ook de security officer werkzaam is. De infrastructuur van De Hoop is uitbesteed aan cloud services (Amazon Work Spaces), de kantoorautomatisering is uitbesteed aan Microsoft. Door het werken in de cloud is een fysieke uitwijklocatie niet langer noodzakelijk maar kunnen medewerkers in geval van calamiteiten elders werkzaam zijn. De Onderlinge 's-Gravenhage maar ook De Hoop heeft een beveiligingsbeleid, waarin beheersmaatregelen zijn vastgelegd met betrekking tot cybercrime, privacy en databeveiliging.

Om de uitvoer van het beleid vorm te geven, is een Risicomanagement-functie ingericht. De financiële risicomanagementfunctie is uitbesteed aan EY Actuarissen B.V. Ook de actuariële functie is uitbesteed aan EY Actuarissen B.V. De operationele risicomanagementfunctie wordt ingevuld door Pro Compliance.

Deze functies hebben onder andere tot taak de geformuleerde risicocategorieën te monitoren. Risicobeheer is een continu proces, waarbinnen wijzigingen in en om de organisatie aanleiding kunnen geven om de geformuleerde risico's of beheersmaatregelen te wijzigen. Jaarlijks wordt aan de Raad van Commissarissen door het Risk Management Comité gerapporteerd over de belangrijkste gebeurtenissen vanuit risicomanagement. Over de beheersing van de risicocategorieën wordt jaarlijks aan de Raad van Commissarissen gerapporteerd.

Naast de risicomanagementfunctie zijn er binnen de organisatie risico-eigenaren benoemd die jaarlijks rapporteren aan de Directie.

In de Risicoparagraaf van de jaarrekening wordt een kwalitatieve en kwantitatieve toelichting gegeven.

## Vooruitzichten 2022

De Covid-19 crisis is in 2021 nog niet tot een einde gekomen.

Vaccinatieprogramma's en nieuwe virusvarianten zorgden voor een afwisseling van versoepelingen en nieuwe maatregelen. In navolging van enige landen om ons heen is nu ook in Nederland een situatie bereikt dat verdere versoepelingen mogelijk lijken en de samenleving in een nieuw normaal terecht komt. De Covid impact op zorg en landelijke oversterfte nam de laatste maanden gelukkig af en er is meer ruimte ontstaan voor reguliere zorg. De ORV productie van De Hoop is sterk gerelateerd aan de hypotheekmarkt. We verwachten dat, mede door de recent verder opgelopen rente en de frictie op de woningmarkt, de stijging in de markt zal afvlakken met daaraan gerelateerd eenzelfde



beweging voor de ORV markt.

Andere ontwikkelingen in de geopolitieke wereld zorgen voor onzekerheden die begin 2022 mede hun weerslag hadden op de aandelenmarkten. Daarnaast is de inflatie in 2021 gaan stijgen met de verwachting dat die trend in 2022 nog zeker zal voortzetten. De inval van Rusland in de Oekraïne en de economische sancties zullen impact hebben op de economische omstandigheden. Dit heeft mogelijk consequenties voor de koopkracht van grote groepen consumenten. In 2021 heeft De Hoop een herijking van haar strategie uitgevoerd. Voor de Nederlandse markt zal De Hoop zich nadrukkelijker profileren als hét vangnet voor mensen die zich elders niet kunnen verzekeren. Hierover zijn we in bespreking met het Verbond van Verzekeraars en haar leden c.q. onze collega-verzekeraars. Tevens hebben we een tweetal projecten gestart waarin we onderzoeken in hoeverre we onze unieke kennis en propositie ten aanzien van medisch verhoogde risico's verder in Europa kunnen uitbouwen. Impact van deze strategische inspanningen op onze productie verwachten we vanaf 2023.

### **Algemeen**

Wij danken onze cedenten hartelijk voor het vertrouwen dat zij stellen in De Hoop. Dit vertrouwen is gebaseerd op de zeer gewaardeerde inzet van onze medewerkers. Wij danken vooral ook de medisch specialisten voor hun niet aflatende inzet, ook in het afgelopen Corona-jaar waarin zij onder meer druk stonden dan normaal. Samen met onze verzekeringspartners, medewerkers en medisch adviseurs zullen we ook in 2022 onze missie inhoud geven.

*Den Haag, 30 maart 2022*

### **De directie**

Gilbert Pluym  
Seada van den Herik

# JAARREKENING

## Balans vóór winstverdeling

(bedragen per 31 december van het desbetreffende jaar x € 1.000)

### ACTIVA

	2021	2020
<b>1 Beleggingen</b>		
1.1 Overige financiële beleggingen		
1.1.1 Aandelen	54.100	44.532
AeAM Dutch Mortgage Fund 2	12.913	12.855
SME fonds	417	-
	<hr/>	<hr/>
	67.430	57.387
1.1.2 Obligaties en andere vastrentende waardepapieren	23.466	29.510
	<hr/>	<hr/>
	90.896	86.897
<b>2 Depots bij cedenten</b>	2.453	2.288
<b>3 Vorderingen</b>		
3.1 Overige vorderingen	397	2.909
3.2 Vorderingen uit herverzekering	3.040	946
	<hr/>	<hr/>
	3.438	3.855
<b>4 Overige activa</b>		
4.1 Liquide middelen	3.717	3.429
	<hr/>	<hr/>
<b>5 Overlopende activa</b>	742	966
	<hr/>	<hr/>
	<b>101.247</b>	<b>97.435</b>
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

**PASSIVA**

2021

2020

**6 Eigen vermogen**

6.1	Geplaatst en gestort kapitaal	405	405
6.2	Herwaarderingsreserve	19.212	14.267
6.3	Overige reserve	39.500	44.789
6.4	Onverdeelde winst	9.164	-2.889
		<hr/>	<hr/>
		68.280	56.572

**7 Technische voorzieningen voor levensherv verzekeringen**

	Bruto	25.159	31.273
	Herv verzekering	-448	-5.532
	Overige technische voorziening	0	6.485
		<hr/>	<hr/>
		24.711	32.226

**8 Voorzieningen**

8.1	Belastingen	6.593	4.549
8.2	Overige voorzieningen	12	12
		<hr/>	<hr/>
		6.605	4.561

**9 Depots van herv verzekeraars**

		-	3.325
--	--	---	-------

**10 Schulden**

	Schulden uit herv verzekering	570	269
	Overige schulden	914	304
		<hr/>	<hr/>
		1.483	573

**11 Overlopende passiva**

		166	178
--	--	-----	-----

---

**101.247**

---

---

**97.435**

---

# WINST- EN VERLIESREKENING

## Voor winstverdeling

(bedragen x € 1.000)

### TECHNISCHE REKENING

	2021	2020
<b>13 Verdiende premies eigen rekening</b>		
Brutopremie	6.001	5.332
Uitgaande herverzekeringspremie	-762	-626
	<hr/>	<hr/>
	5.239	4.706
<b>14 Opbrengsten uit beleggingen</b>		
Overige beleggingen	2.950	3.028
Gerealiseerde winst op beleggingen	2.332	1.224
	<hr/>	<hr/>
	5.282	4.252
<b>15 Niet-gerealiseerde winst op beleggingen</b>	1.351	310
<b>16 Overige technische baten eigen rekening</b>	382	600
<b>17 Uitkeringen eigen rekening</b>		
Bruto	-11.083	-4.983
Aandeel herverzekeraars	5.882	907
	<hr/>	<hr/>
	-5.201	-4.076
<b>18 Wijziging technische voorzieningen eigen rekening voor levensverzekering</b>		
Bruto	6.114	1.701
Aandeel herverzekeraars	-5.085	-433
	<hr/>	<hr/>
	1.029	1.268
Overige technische voorziening	6.485	-5.207
	<hr/>	<hr/>
	7.514	-3.939
<b>19 Bedrijfskosten</b>		
19.1 Acquisitiekosten	-462	-408
19.2 Beheers- en personeelskosten	-1.792	-1.953
19.3 Provisie en winstdeling ontvangen van herverzekeraars	148	23
	<hr/>	<hr/>
	-2.105	-2.338
<b>20 Beleggingslasten</b>		
20.1 Beheerskosten en rentelasten	-78	-82
20.2 Gerealiseerd verlies op beleggingen	0	-361
	<hr/>	<hr/>
	-78	-443
<b>21 Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen</b>	-78	-2.207
<b>22 Overige technische lasten eigen rekening</b>	-97	-753
<b>23 Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen</b>	-5.312	-734
	<hr/>	<hr/>
<b>Resultaat technische rekening levensverzekering</b>	6.895	-4.622

**NIET-TECHNISCHE REKENING**

2021

2020

**Resultaat technische rekening levensverzekering**

Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt van technische rekening

6.895

-4.622

5.312

734

**Resultaat vóór belastingen**

Belastingen

**12.207****-3.888**

-3.044

999

**Resultaat na belastingen****9.163****-2.889****KASSTROOMOVERZICHT**

(bedragen x € 1.000)

2021

2020

**Kasstroom uit operationele activiteiten**

Resultaat na belasting

9.163

-2.889

Mutatie voorzieningen eigen rekening

-8.829

3.939

Mutatie voorzieningen

1

2

Mutatie kortlopende schulden

321

-664

Mutatie vorderingen

970

-739

Mutatie waardeveranderingen beleggingen

-3.573

1.044

Overige mutaties

1.715

-20

**Totaal kasstroom uit operationele activiteiten****-231****673****Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten**

Investerings en aankopen in aandelen

-6.291

-3.734

Desinvesteringen, aflossingen en verkopen in aandelen

12.700

4.981

**Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten****6.410****1.247****Kasstroom uit financieringsactiviteiten**

Mutatie depots van herverzekeraars

-3.325

-266

Mutatie depots bij cedenten

-165

152

Betaalde dividenden

-2.400

-2.400

**Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten****-5.891****-2.514****Mutatie liquide middelen****288****-594**

Liquide middelen per 01/01

3.429

4.023

Mutatie

288

-594

**Liquide middelen per 31/12****3.717****3.429**

# GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING, RESULTAATBEPALING EN PRESENTATIE

## ALGEMEEN

N.V. Levensverzekering-Maatschappij "De Hoop", gevestigd te 's-Gravenhage, Anna van Saksenlaan 10, is een naamloze vennootschap (KvK-nummer: 27000041). De voornaamste activiteit van De Hoop is het herverzekeren van verhoogde overlijdensrisico's met als achterliggend doel kwetsbare groepen toegang te verlenen tot de levensverzekeringsmarkt.

De jaarrekening is vastgesteld op 30 maart 2022 en betreft het boekjaar van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021.

## Externe verslaggeving

Als grondslag voor externe verslaggeving worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ) toegepast. Voor zover geen waarderingsregel genoemd is, zijn de activa en passiva opgenomen voor de nominale bedragen. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

## Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening moet De Hoop schattingen en veronderstellingen maken die van invloed zijn op de gerapporteerde posten in de balans en winst- en verliesrekening. Deze schattingen zijn naar beste weten van de directie gemaakt, maar de daadwerkelijke uitkomsten kunnen uiteindelijk afwijken van die schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek maar minimaal een keer per jaar beoordeeld op basis van de ervaringscijfers. Indien nodig worden deze aangepast. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De belangrijkste schattingen en veronderstellingen hebben betrekking op:

- de technische voorziening verzekeringsverplichtingen;
- de toereikendheidstoets en de daarmee mogelijk samenhangende overige technische voorzieningen;
- Solvency II (zie ook Solvency II grondslagen).

## Bedrijfsindeling

Er is alleen een vestiging in Nederland, waarin herverzekeringen afkomstig uit het individuele of collectieve bedrijf op individuele basis worden behandeld. In de jaarrekening wordt daarom geen onderscheid gemaakt tussen vestigingslanden of tussen individuele en collectieve verzekeringen.

## Vreemde valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van De Hoop. Bedragen in vreemde valuta worden omgerekend naar de koers ultimo boekjaar.

Winsten en verliezen ontstaan door verschillen met de koers ultimo vorig boekjaar of met de koers waartegen is afgerekend. Winsten en verliezen uit hoofde van verzekeringstechnische waarderingsverschillen zijn opgenomen onder "Overige technische baten en lasten". Resultaten uit hoofde van valutawaarderingsverschillen van beleggingen zijn opgenomen onder "Niet gerealiseerde winst of verlies op beleggingen".

Overzicht van de gebruikte valutakoersen ultimo kalenderjaar (waarde euro uitgedrukt in valuta)

	2021	2020
Britse pond	0,8382	0,8972
Japanse yen	130,38	126,46
Nederlands Antilliaanse gulden/ Arubaanse florin	2,0164	2,1849
US-dollar	1,1334	1,2280
Zweedse kroon	10,2474	10,0216
Zwitserse frank	1,0334	1,0818

## Aandelen

De grondslag voor de waardering van aandelen is de actuele waarde. De actuele waarde wordt voor onderstaande categorieën als volgt bepaald:

- Beursgenoteerde beleggingen op basis van de beurskoers
- Waarborgfonds Onderlinge Levensverzekering-Maatschappij „s-Gravenhage” U.A. op basis van de meest recente beschikbare waardering
- Het hypotheekfonds AeAm Dutch Mortgage Fund 2 gebaseerd op de balanswaarde
- SME fonds gebaseerd op de balanswaarde

De waarderingsverschillen ten gevolge van herwaardering zijn verwerkt in de herwaarderingsreserve, rekening houdend met de voorziening voor latente belastingen. Waardemutaties bij verkoop en waardedaling beneden de laatst vastgestelde aankoop prijs worden verantwoord in de Winst- en Verliesrekening.

## Obligaties

De obligaties zijn gewaardeerd op basis van de geamortiseerde kostprijs. Agio/disagio is opgenomen in de post beleggingen. Het effectief rendement wordt bepaald op basis van de afschrijving van het agio/disagio.

## Herwaarderingsreserve

Op de herwaarderingsreserve zijn de positieve waarderingsverschillen van tegen marktwaarde gewaardeerde beleggingen, verminderd met de daarop betrekking hebbende latente belastingverplichtingen, geboekt.

## Overige reserve

In de Overige reserve is de onverdeelde winst van het vorige boekjaar en het uitgekeerde dividend over het voorgaande boekjaar verantwoord.

## Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten), onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen indien sprake is van oninbaarheid.

## Schulden en overige passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

## TECHNISCHE VOORZIENING

### Berekening

De berekening van de technische voorziening is gebaseerd op actuariële uitgangspunten. Bij de bepaling van de technische voorziening zijn aannames gehanteerd op het gebied van sterfte, medisch risico, arbeidsongeschiktheid en dergelijke. Deze aannames zijn gedaan op het moment van het afsluiten van de verzekering en zijn, behalve bij ingegane lijfrenten, van kracht voor de gehele duur daarvan.

### Methode

Bij de berekening van de technische voorziening zijn de volgende methoden gebruikt:

### Netto methode

De voorziening wordt berekend volgens de netto methode. Bij nog niet ingegane pensioenen wordt met 1% uitkeringskosten rekening gehouden.

Bij renteverzekeringen houden de formules rekening met de wijze van termijnbetaling en met de voorwaarden over aanvang of einde van de betaling na overlijden. Als regel wordt aangenomen dat uitkeringen van kapitaal bij overlijden in het midden van het verzekeringsjaar plaatsvinden. Voor een aantal oudere verzekeringen geldt de uitzondering dat gerekend wordt met uitkering op het einde van het verzekeringsjaar. Bij levenslange verzekeringen bij overlijden wordt in dat geval de voorziening verhoogd met 2% (exclusief de onverdiende premie).

### Onverdiende premie en verschuldigde rente

De onverdiende premie is een evenredig deel van de bruto premie berekend over de termijn tussen de balansdatum en de eerstvolgende premievervaldatum in het nieuwe boekjaar. De verschuldigde rente is berekend over de termijn tussen de laatste vervaldag in het boekjaar en de balansdatum. De berekening van onverdiende premie en verschuldigde rente is in dagen nauwkeurig, waarbij de maand op 30 dagen wordt gesteld.

### Ingegane lijfrenten

De technische voorziening van niet ingegane lijfrenten wordt berekend op basis van de grondslagtafels van de tarieven inclusief de medische opslag. Bij ingang van lijfrenten vindt omrekening plaats naar GBM 1985-90 en GBV 1985-90 waarop zonder leeftijdsverschuiving de volgende correcties zijn toegepast:

- voor mannen een verlaging van de sterftkans met 10% voor alle leeftijden;
- voor vrouwen een verlaging van de sterftkans die lineair oploopt van 10% in 1990 tot 30% in 2010. Deze verlaging wordt bereikt door per groep van 10 geboortejaren een afzonderlijke gecorrigeerde sterftetafel toe te passen.

## Verzekeringen op risicobasis

Bij risicoverzekeringen tegen eenjarige premie is de voorziening nihil. Wel wordt een onverdiende premie aangehouden ter grootte van de pro rata bruto premie.

### Administratiekostenreserve

De voorziening is bestemd voor de toekomstige kosten voor premievrije verzekeringen en de toekomstige kosten na afloop van de premiebetaling voor verzekeringen waarvan de duur van de premiebetaling korter is dan de duur van de verzekering. De voorziening is gelijk aan 2% van de totale technische voorziening levensverzekering eigen rekening voor bijtelling van onverdiende premie en verschuldigde rente.

### Rentestandkorting

Rentestandkortingen op koopsommen (en vervolgens op afkoopwaarden) worden met een actuariële methode berekend. De korting wordt niet afzonderlijk van de koopsom of afkoopwaarde geboekt en is dus niet in de Winst- en Verliesrekening onder Winstdeling opgenomen. De vermindering van de technische voorziening levensverzekering wegens rentestandkorting wordt conform de actuariële methode berekend als de contante waarde van de toekomstige overrente.

### Interestgrondslagen

De interest is gerelateerd aan de voorziening exclusief administratiekostenreserve, onverdiende premie en verschuldigde rente. Het grootste deel van de voorziening (56%) kent een interestgrondslag van 3%, het overige gedeelte kent een grondslag van 2%, 2,5%, 3,5% en 4%.

### Arbeidsongeschiktheid

Als de premie voor arbeidsongeschiktheid geen actuariële grondslag heeft, wordt de voorziening berekend door de netto premie voor dit risico te vermenigvuldigen met een factor. Bij vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid is de factor gelijk aan 5. Bij arbeidsongeschiktheidsrenten is de factor gelijk aan de verstreken duur in jaren, met een lineaire afbouw naar nihil in de laatste vijf jaar van de premiebetaling.

De voorziening voor ingegane arbeidsongeschiktheid is gelijk aan de contante waarde van de vrijgestelde netto premies of van de uit te keren arbeidsongeschiktheidsrente.

### Uitkering bij dood door ongeval

De voorziening voor dit risico is nihil.

### Batepremies

Voor de hoofdverzekering wordt de netto methode gebezigd voor de vaststelling van de technische voorziening levensverzekering. Bij aanvullende verzekeringen zonder actuariële grondslag wordt de premie voor 95% beschouwd als netto premie voor het betreffende risico.

### Negatieve uitkomsten

In verband met het hanteren van de netto methode komen negatieve uitkomsten voor de technische voorziening levensverzekering vrijwel niet voor. Een negatieve uitkomst wordt niet op nul gesteld.

## Herverzekering

Voor uitgaande herverzekeringen wordt dezelfde methode gebruikt als voor de hoofdverzekeringen.

## Best estimate-voorziening in kader van de toereikendheidstoets

Bij het uitvoeren van de toereikendheidstoets wordt onderzocht of de balanswaarde van de technische voorzieningen (na aftrek van geactiveerde rentestandkorting en vóór herverzekering) ten minste gelijk is aan best estimate-voorziening, gecorrigeerd voor een eventuele accounting mismatch.. De best estimate-voorziening bestaat uit de contant gemaakte waarde van de verwachte kasstromen en is de som van:

- de contante waarde van de toekomstige jaarlijkse verwachte uitkeringen + toekomstige verwachte kosten voor de verzekeringen
- /- toekomstige verwachte bruto premies, op basis van best estimate-veronderstellingen. De kasstromen worden contant gemaakt op de door EIOPA gepubliceerde rentecurve zonder volatility adjustment per de balansdatum;
- een adequate risicomarge;
- de waarde van eventuele embedded options en garanties (bij De Hoop niet van toepassing).

De best estimate-voorziening wordt vervolgens gecorrigeerd voor eventuele accounting mismatches met tegenoverstaande activa. Dat wil zeggen dat rekening dient te worden gehouden met een eventueel verschil tussen boekwaarde en marktwaarde van beleggingen die zijn gealloceerd aan de verplichtingen. Indien de marktwaarde van de beleggingen hoger is dan de boekwaarde dan leidt dit tot een verlaging van de toetsvoorziening, en omgekeerd.

De op deze manier bepaalde toetsvoorziening wordt vergeleken met de balansvoorziening vóór herverzekering, waarbij de balansvoorziening minimaal gelijk moet zijn aan de toetsvoorziening.

## Latente belastingen

De latente belastingen zijn gevormd op basis van de nominale waarde van de tijdelijke verschillen tussen de commerciële en de fiscale waardering van activa en passiva. Belastinglatenties worden berekend vanuit de fiscale consequenties van de afwikkeling van de in de balans opgenomen activa en passiva. Vanwege het langlopende karakter van deze belastinglatenties is rekening gehouden met het toekomstige nominale belastingpercentage van 25,8% (2020: 25%).

De belastinglatenties waren per 31 december 2020 berekend op basis van het destijds geldende toekomstige vennootschapsbelastingtarief van 25%. De belastinglatenties zijn per 31 december 2021 aangepast als gevolg van het nieuwe belastingplan waarin een toekomstig belastingtarief van 25,8 % is voorgeschreven.

## Overige voorzieningen

*Voorziening uitgestelde personeelsbeloningen*

De voorziening betreft de voorziening jubileumuitkeringen uit hoofde van Richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

## Toerekening van interest aan technische rekening

De interestopbrengsten worden toegekend aan de technische rekening op basis van de verhouding tussen de standen ultimo van de balanswaarde van de technische voorzieningen (met uitzondering van de "Overige technische voorziening") en depots waarover interest moet worden vergoed, en de balanswaarde van de vastrentende waarden. De uitkomst hiervan wordt verminderd met het pro rata gedeelte van de beleggingskosten.

Het totaal aan beleggingsopbrengsten verminderd met de toegerekende interest aan de technische rekening wordt toegerekend aan de niet-technische rekening.

## Toerekening van kosten aan acquisitie en beleggingen

Afsluitprovisie, keuringskosten en honoraria medische adviseurs zijn acquisitiekosten.

Bankkosten in verband met beleggingen zijn beleggingskosten. Een deel van de personeelskosten wordt op basis van een schatting van de bestede tijd toegerekend aan acquisitiekosten en beleggingskosten.

## Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

## Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

## SOLVENCY II GRONDSLAGEN

Bij de bepaling van de Solvency II-ratio hanteert De Hoop de standaardformule. Net als bij de BW2-waardering en conform artikel 7 van de Gedelegeerde Verordening, waardeert De Hoop haar activa en passiva op basis van de aanname dat De Hoop haar bedrijf blijvend zal uitoefenen ('going concern- principe').

## Marktwaardewaardering

De uitgangspunten voor de waardering van activa en passiva zijn vastgelegd in artikel 75 van de Solvency II-richtlijn en zijn nader uitgewerkt in hoofdstuk 2 van de Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 van de Commissie van 10 oktober 2014 (artikelen 7 tot en met 16).

## Gebruik van schattingen

Bij de bepaling van de solvabiliteitsratio moet De Hoop schattingen en veronderstellingen maken die van invloed zijn op het gerapporteerde percentage. Deze schattingen zijn naar beste weten van de directie



gemaakt, maar de daadwerkelijke uitkomsten kunnen uiteindelijk afwijken van die schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek maar minimaal een keer per jaar beoordeeld. Indien nodig worden deze aangepast. De belangrijkste schatting en veronderstellingen hebben betrekking op de technische voorziening.

### **Latente belastingen**

De balanspost latente belastingen is gevormd op basis van tijdelijke verschillen tussen de statutaire en de fiscale waardering van activa en passiva en de verschillen tussen de statutaire balans en de Solvency II-balans, rekening houdend met de belastingpercentages die voor de BW2-waarderingen worden gehanteerd.

### **Aandelen**

Beursgenoteerde beleggingen zijn gewaardeerd tegen de beurswaarde aan het einde van het boekjaar, zowel in de jaarrekening als in de Solvency II-balans.

Het Waarborgfonds Onderlinge Levensverzekering-Maatschappij „s- Gravenhage” U.A. is gewaardeerd op basis van de meest recente beschikbare waardering

### **Beleggingsfonds**

Het hypotheekfonds AeAm Dutch Mortgage Fund 2, dat geclassificeerd is als aandeel wordt gewaardeerd op basis van de balanswaarde zoals vermeld in het beleggingsverslag van de fondsbeheerder.

De balanswaarde van de hypotheek van het AeAm Dutch Mortgage Fund 2 wordt door de fondsbeheerder bepaald door de toekomstige contractuele kasstromen te verdisconteren, rekening houdend met vervroegde aflossingen van de hypotheekgever. Voorts wordt rekening gehouden met de beperking in de mogelijkheid om hypotheek in de markt te verkopen.

Het SME fonds dat geclassificeerd is als aandeel wordt gewaardeerd op basis van de balanswaarde zoals vermeld in het beleggingsverslag van de fondsbeheerder. De balanswaarde van de leningen van het SME fonds wordt door de fondsbeheerder bepaald door de toekomstige contractuele kasstromen te verdisconteren.

### **Obligaties**

Obligaties zijn gewaardeerd tegen de marktwaarde. Deze is bepaald aan de hand van de beurskoersen per balansdatum.

### **Vorderingen**

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Omdat de vorderingen een kortlopend karakter hebben, wordt deze benadering tevens als adequaat beoordeeld voor toepassing op de Solvency II-balans. In de Solvency II-balans worden de vorderingen uit herverzekering gewaardeerd op marktwaarde.

### **Technische voorzieningen**

De technische voorziening wordt vastgesteld conform de richtlijnen

van EIOPA. Conform artikel 77 van de Solvency II-richtlijn is de waarde van de technische voorziening gelijk aan de som van de verwachtingswaarde en de risicomarge. De verwachtingswaarde is de contante waarde van de toekomstige kasstromen op basis van best estimate-veronderstellingen plus de waardering van de voorziening toekomstige discretionaire uitkeringen. Contant maken geschiedt met gebruikmaking van de door EIOPA vastgestelde risicovrije rentetermijnstructuur (inclusief UFR en exclusief VA). Met betrekking tot de waardering van de toekomstige betalingsverplichtingen zijn in de toereikendheidstoets in de statutaire jaarrekening andere waarderingsgrondslagen toegepast dan in de Solvency II-rapportage. De belangrijkste oorzaken voor het verschil zijn:

- In de statutaire jaarrekening worden de waarderingsverschillen van de beleggingen en de herverzekeringverplichtingen verrekend. Bij de Solvency II-rapportage gebeurt dit niet, omdat de beleggingen al op marktwaarde worden gewaardeerd. Hierdoor is de toetsvoorziening in de statutaire jaarrekening lager dan de technische voorziening in de Solvency II-rapportage.
- De Hoop heeft vanaf 01-01-2021 de discretionaire winstdeling afgeschaft waardoor er geen voorziening meer wordt aangehouden op de Solvency II-balans.

### **Overige voorzieningen**

De overige voorzieningen bestaan uit een voorziening voor het huurcontract en een voorziening voor dotaties aan het De Hoop Leven fonds.

## **WINST- EN VERLIESREKENING**

### **Algemeen**

Baten en lasten worden zoveel mogelijk toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

### **Premie**

De premiebaten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben. De onverdiende premie is onderdeel van de “Technische voorzieningen”.

### **Kosten**

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen van waardering en worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

# TOELICHTING OP DE BALANS

(bedragen per 31 december van genoemde jaar en x € 1.000)

## ALGEMEEN

### 1. Beleggingen

	2021	2020
<b>1.1 Overige financiële beleggingen</b>		
1.1.1 Aandelen		
Balanswaarde	54.100	44.532
Beurswaarde	54.100	44.532
Aankoopwaarde	31.299	29.779
AeAM Dutch Mortgage Fund 2		
Balanswaarde	12.913	12.855
Actuele waarde	12.913	12.855
Aankoopwaarde	12.000	12.000
SME fonds		
Balanswaarde	417	-
Actuele waarde	417	-
Aankoopwaarde	414	-
1.1.2 Obligaties		
Balanswaarde	23.466	29.510
Beurswaarde	26.282	34.178

Aandelen belegd in	Balanswaarde	
	2021	2020
Beursgenoteerde aandelen mature markets OESO	53.162	43.673
Beursgenoteerde aandelen in vastgoed	830	750
Beleggingsfonds in hypotheke	12.913	12.855
Beleggingsfonds in MKB leningen	417	-
Waarborgfonds Onderlinge 's-Gravenhage	109	109
<b>Totaal</b>	<b>67.430</b>	<b>57.387</b>

Het beleggingsfonds in hypotheke betreft het AeAM Dutch Mortgage Fund 2. Dit zijn indirecte beleggingen in hypotheke. Dit fonds heeft de structuur van een fonds voor gemene rekening met een open-end karakter, met dien verstande dat de mate waarin participanten uit kunnen treden, afhankelijk is van de beschikbare liquide middelen. Het beleggingsfonds in MKB leningen betreft het SME fonds, zijnde indirecte beleggingen in MKB leningen.

Aandelen verdeeld naar regio	Balanswaarde	
	2021	2020
Duitsland	4.983	4.087
Frankrijk	7.678	6.316
Nederland	24.200	21.819
Oostenrijk	1.022	506
Spanje	1.748	1.473
Italië	827	578
<b>Totaal Eurogebied</b>	<b>40.459</b>	<b>34.779</b>
Groot-Brittannië	4.495	3.994
Japan	831	797
Verenigde Staten	13.357	11.120
Zuid-Korea	1.419	1.449
Zweden	1.950	1.580
Zwitserland	4.919	3.668
<b>Buiten Eurogebied</b>	<b>26.971</b>	<b>22.608</b>
<b>Totaal</b>	<b>67.430</b>	<b>57.387</b>

Waardering beleggingen <sup>1)</sup>	Balanswaarde							
	2021				2020			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Beursgenoteerde aandelen	53.992			53.992	44.423			44.423
Beleggingsfonds in hypotheke			12.913	12.913			12.855	12.855
Beleggingsfonds in MKB leningen			417	417			-	-
Waarborgfonds Onderlinge 's-Gravenhage			109	109			109	109
<b>Subtotaal aandelen en fondsen</b>	<b>53.992</b>	<b>-</b>	<b>13.438</b>	<b>67.430</b>	<b>44.423</b>	<b>-</b>	<b>12.964</b>	<b>57.387</b>
Obligaties	23.466			23.466	29.510			29.510
<b>Totaal beleggingen</b>	<b>77.458</b>	<b>-</b>	<b>13.438</b>	<b>90.896</b>	<b>73.933</b>	<b>-</b>	<b>12.964</b>	<b>86.897</b>

<sup>1)</sup> Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen van identieke beleggingen in een actieve markt.  
 Niveau 2: Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van waarderingmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.  
 Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingmodellen waarin niet gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Categorie	Balanswaarde per 01/01	Aankopen en verstrekkingen	Verkopen en aflossingen	Amortisatie	Herwaarderingen via het resultaat	Herwaarderingen via het vermogen	Balanswaarde per 31/012
Aandelen	44.532	2.677	-3.200		6.776	3.316	54.100
AeAM Dutch Mortgage Fund 2	12.855	-			58		12.913
SME fonds	0	414			3		417
Obligaties	29.510	3.200	-9.500	-32		288	23.466
<b>Totaal boekjaar</b>	<b>86.897</b>	<b>6.291</b>	<b>-12.700</b>	<b>-32</b>	<b>6.836</b>	<b>3.605</b>	<b>90.896</b>
Totaal vorig boekjaar	90.479	3.734	-4.981	-10	-1.291	-1.034	86.897

Obligaties verdeeld naar rating		Balanswaarde	
		2021	2020
Staat/overheid	Rating		
	AAA	14.620	19.562
	AA	5.363	5.449
	BBB	3.484	3.499
<b>Subtotaal Staat/overheid</b>		<b>23.466</b>	<b>28.510</b>
Gedekt/Bedrijfs	AAA	-	999
	AA	-	-
	A	-	-
<b>Subtotaal overige leningen</b>		<b>-</b>	<b>999</b>
<b>Totaal vastrentende waarden</b>		<b>23.466</b>	<b>29.510</b>

Obligaties verdeeld naar Regio		Balanswaarde	
		2021	2020
Nederland		14.620	19.562
Frankrijk		5.363	6.448
Italië		-	3.499
Spanje		3.484	-
<b>Totaal Eurogebied</b>		<b>23.466</b>	<b>29.510</b>
Buiten Eurogebied		-	-
<b>Totaal</b>		<b>23.466</b>	<b>29.510</b>

## 2. Depots bij cedenten

Cedenten	Balanswaarde	
	2021	2020
Ennia Caribe, Curaçao	1.342	1.263
KBC, België	859	796
Overige	252	229
<b>Totaal</b>	<b>2.453</b>	<b>2.288</b>

## 3. Vorderingen

### 3.1 Overige vorderingen

Overige vorderingen	Balanswaarde	
	2021	2020
<i>Vorderingen &lt; 1 jaar</i>		
Vooruitbetaalde kosten	48	36
Vennootschapsbelasting	-	888
<b>Subtotaal</b>	<b>48</b>	<b>924</b>
<i>Vorderingen &gt; 1 jaar</i>		
Actieve belastinglatentie per 1/1	1.985	596
Mutatie verslagjaar zonder wijziging belastingtarief	-1.627	1.127
Invloed wijziging belastingtarief	-8	262
<b>Actieve belastinglatentie per 31/12 na wijziging belastingtarief</b>	<b>350</b>	<b>1.985</b>
<b>Totaal</b>	<b>397</b>	<b>2.909</b>

De actieve belastinglatentie is berekend op basis van 25,8% (voorheen 25%), zoals in het Belastingplan 2022 is aangegeven voor het fiscale jaar 2022.

### 3.2. Vorderingen uit herverzekeringen

De stijging (+ € 2.094) van de vorderingen uit herverzekeringen t.o.v. 2020 vloeit voornamelijk voort uit de afwikkeling van de oude herverzekeringcontracten.

#### 4. Overige activa

##### 4.1. Liquide middelen

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking.

#### 5. Overlopende activa

Overlopende activa, looptijd < 1 jaar		
	2021	2020
Lopende interest	742	966
<b>Totaal</b>	<b>742</b>	<b>966</b>

#### 6. Eigen vermogen

Verloopoverzicht van het eigen vermogen		
	2021	2020
<b>6.1 Geplaatst en gestort aandelenkapitaal per 1/1</b>	405	405
Mutatie	-	-
<b>Geplaatst en gestort aandelenkapitaal per 31/12</b>	<b>405</b>	<b>405</b>
<b>6.2 Herwaarderingsreserve per 1/1</b>	14.267	15.839
Mutatie uit hoofde van herwaardering	6.836	-1.291
Mutatie voorziening latente belastingen	-1.891	-281
Dotatie uit overige reserve	-	-
<b>Herwaarderingsreserve per 31/12</b>	<b>19.212</b>	<b>14.267</b>
<b>6.3 Overige reserve per 1/1</b>	44.788	44.494
Dividend vorig boekjaar	-2.400	-2.400
Onverdeelde winst vorig boekjaar	-2.889	2.695
Dotatie aan herwaarderingsreserve	-	-
<b>Overige reserves per 31/12</b>	<b>39.500</b>	<b>44.789</b>
<b>6.4 Onverdeelde winst per 1/1</b>	-2.889	2.695
Toevoeging overige reserve	2.889	-2.695
Resultaat boekjaar	9.163	-2.889
<b>Onverdeelde winst per 31/12</b>	<b>9.163</b>	<b>-2.889</b>
<b>Totaal</b>	<b>68.280</b>	<b>56.572</b>

Het vereiste kapitaal (SCR) bedraagt € 31.002. De Eligible Own Funds bedragen € 66.658 en de solvabiliteitsratio is 216%. De Hoop heeft als interne minimale norm een solvabiliteitsratio vastgesteld van 200%. Voor meer informatie wordt verwezen naar het verslag van de directie en de Risicoparagraaf van de jaarrekening.

Voorstel tot bestemming van het resultaat:

Netto winst	9.163
Dividend	-2.400
<b>Toevoeging aan Overige reserve</b>	<b>6.763</b>

#### Aandelenkapitaal

	Maatschappelijk kapitaal	Aantal geplaatst	Aantal aandelen in eigen bezit	Geplaatst bedrag	Gestort bedrag
	x € 1.000			x € 1.000	
<b>Aandelen de Hoop</b>	450	900	100	405	405

#### Som van de herwaarderungen

	Som van herwaardering	Belasting latentie	Totaal herwaardering
Aandelen	25.574		25.574
Belastinglatentie voor wijziging belastingtarief		-6.165	-6.165
Invloed wijziging belastingtarief		-197	-197
<b>Totaal</b>	<b>25.574</b>	<b>-6.362</b>	<b>19.212</b>

Het hypotheekfonds en SME fonds worden fiscaal op dezelfde wijze gewaardeerd als onder Titel 9 BW 2. Hierdoor is het niet nodig een latente belastingvoorziening voor het hypotheekfonds en SME fonds te vormen.

#### 7. Technische voorzieningen

##### Toereikendheidstoets

De toereikendheidstoets wordt uitgevoerd op basis van de Richtlijn voor de Jaarverslaglegging 605, artikel 534 tot en met 537. In de toereikendheidstoets wordt de balanswaarde van de voorziening voor verzekeringsverplichtingen (verminderd met de hiermee verband houdende geactiveerde acquisitiekosten, immateriële activa en vorderingen uit hoofde van latente winstdeling) vergeleken met de best estimate-voorziening, de actuele schattingen van alle (verdisconteerde) contractuele kasstromen en met de hiermee verband houdende kasstromen zoals de claimbehandelingskosten, de kasstromen uit in contracten besloten opties en garanties met inachtneming van onzekerheidsmarges. Als de beleggingen die dienen tot dekking van de technische voorzieningen niet tegen de actuele waarde zijn gewaardeerd, wordt het verschil tussen de actuele waarde en de balanswaarde van deze beleggingen in de toereikendheidstoets betrokken. Contant maken geschiedt met de door EIOPA gepubliceerde rentetermijnstructuur per de balansdatum zonder volatility adjustment.

De balansvoorziening dient ten minste gelijk te zijn aan de best estimate-

voorziening, gecorrigeerd met de mismatch tussen de toegerekende activa op boek- en de actuele waarde. De aldus gevonden waarde bedraagt € 23.369 (2020: € 37.758). Een belangrijke reden voor deze afname is een aanpassing in de verwachte sterfte-assumpties, een gunstiger rentecurve en licht gedaalde kosten. De balansvoorziening vóór herverzekering bedraagt € 25.159 (2020: € 31.273). De uitkomsten van de toets laten zien dat de technische voorziening toereikend is (+ € 1.790). Hierdoor heeft een vrijval van in het verleden additioneel geboekte toetstekorten opgenomen in de overige technische voorziening plaatsgevonden van € 6.485.

### Ontwikkeling van de Voorziening Verzekeringsverplichtingen eigen rekening

Verzekeringen in geld		
	2021	2020
<b>Balansvoorziening verzekeringsverplichtingen (vvp) einde vorig boekjaar</b>	<b>32.226</b>	<b>28.287</b>
Premies eigen rekening	5.239	4.706
Vrijval kosten uit premies eigen rekening	-993	-987
Benodigde interesttoevoeging vvp eigen rekening	914	873
Niet-gerealiseerde koersverschillen	105	-123
Overige technische baten eigen rekening	-	-
Uitkeringen en afkopen eigen rekening	-5.201	-4.076
Kosten verrekend met de vvp eigen rekening	-	-
Vrijgevallen voor kosten uit de vvp	-68	-42
“Aanvullende dotatie uit hoofde van negatieve overwaarde Toereikendheidstoets”	-6.485	5.207
Overige technische lasten eigen rekening	6	12
Toename van de op nul gestelde negatieve vvp	-	-
Overdrachten van/aan andere onderdelen van de vvp	-	-
<b>Wijziging als gevolg van veranderingen in</b>		
Rente(termijnstructuur)	-	-
Sterfte	-	-
Kosten	-	-
Invaliditeit	-	-
Overig	11	4
<b>Totaal</b>	<b>11</b>	<b>4</b>
<b>Resultaat op grondslagen</b>		
Resultaat op sterfte	-1.424	-1.422
Resultaat op invaliditeit	8	-3
Resultaat op ongevallen	0	-
Resultaat op ontwikkeling levensherverzekeringportefeuille	373	-210
<b>Totaal</b>	<b>-1.043</b>	<b>-1.635</b>
<b>Balansvoorziening verzekeringsverplichtingen einde boekjaar</b>	<b>24.711</b>	<b>32.226</b>

De technische voorzieningen kunnen over het algemeen als langlopend worden beschouwd.

De herverzekerde technische voorziening is t.o.v. 2020 gedaald met € 5.084 voornamelijk ten gevolge van de afwikkeling van de oude herverzekeringcontracten.

### 8. Voorzieningen

Categorie	Balanswaarde per 1/1	Dotatie	Onttrekking boekjaar	Balanswaarde per 31/12
<b>8.1 Belastingen</b>				
Belastingen voor wijziging belastingtarief	4.549	1.840	-	6.388
Invloed wijziging belastingtarief	146	59	-	204
Belastingen na wijziging belastingtarief	4.694	1.898	-	6.593
<b>8.2 Overige voorzieningen</b>	12	0	0	12
<b>Totaal</b>	<b>4.706</b>	<b>1.898</b>		<b>6.605</b>

In het Belastingplan 2022 is een verhoging van het tarief voor de vennootschapsbelasting opgenomen van 25% naar 25,8% voor het fiscale jaar 2022. Op basis van dit belastingplan is het gehanteerde tarief voor de latente belastingvoorziening op 25,8% gesteld. De invloed van de tariefswijziging op de voorziening belastingen is in bovenstaand overzicht weergegeven.

*De vermelde voorzieningen hebben een langlopend karakter.*

#### Aanvullende voorziening pensioenen in het kader van RJ 271

Per 1 januari 2021 heeft De Hoop een beschikbare premieregeling. Hierdoor hoeft op balansdatum geen pensioenverplichtingen op basis van RJ 271 worden aangehouden.

#### Voorziening uitgestelde personeelsbeloningen in het kader van RJ 271 (aanvulling op prepensioenen en jubileumuitkeringen)

	2021	2020
Saldo per 1 januari	12	10
Mutatie	0	2
<b>Saldo per 31 december</b>	<b>12</b>	<b>12</b>

## 9. Depots van herverzekeringsmaatschappijen

Verzekeraar		
	2021	2020
Aegon Levensverzekering N.V.	-	1.488
SCOR Global Life Rückversicherung AG	-	508
PartnerRe	-	1.004
Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V.	-	159
Swiss Reinsurance Company Ltd.	-	166
<b>Totaal</b>	<b>-</b>	<b>3.325</b>

## 10. Schulden

Schulden naar resterende looptijd		
	2021	2020
<i>Looptijd &lt; 1 jaar</i>		
Saldi in rekening-courant	570	269
Te betalen kosten	300	282
Vennootschapsbelasting	588	-
Te betalen netto salaris/loonbelasting	26	22
<b>Totaal</b>	<b>1.484</b>	<b>573</b>

## 11. Specificatie overlopende passiva

Specificatie overlopende passiva		
	2021	2020
<i>Looptijd &lt; 1 jaar</i>		
Te betalen vakantiegeld	73	68
<i>Looptijd &lt; 5 jaar</i>		
Vakantiedagen	93	110
<b>Totaal</b>	<b>166</b>	<b>178</b>

## Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Eind 2018 is het De Hoop Leven fonds opgestart door De Hoop met als doel het steunen van onderzoek op het gebied van moeilijk (her) verzekerbare medische overlijdensrisico's. In het bijzonder:

- onderzoek gerelateerd aan chronische ziekten relevant voor de doelgroep van de Hoop; en
- onderzoek in relatie tot de verzekerbaarheid van mensen met chronische aandoeningen en naar de wijze waarop met medisch verzwaarde risico's omgegaan kan worden.

Het fonds zal in beginsel tien jaar bestaan. Na een initiële inbreng van € 100.000 in december 2018, stort De Hoop jaarlijks in januari een bedrag van € 100.000 in het vermogen van het fonds. In het 11<sup>e</sup> jaar worden de eventuele overschotten door het De Hoop Leven fonds gedoneerd aan een nog te bepalen derde partij. De Hoop is gerechtigd stortingen in het vermogen van het fonds te staken, indien zich naar het oordeel van oprichter tussentijds een of meer bijzondere omstandigheden voordoen.

In 2019 is een 10-jarig huurcontract aangegaan voor huisvesting en servicekosten voor € 78.677, = per jaar.


De huurprijs voor huisvesting wordt jaarlijks geïndexeerd volgens de wijziging van consumentenprijs index.

In april 2021 is door De Hoop ingeschreven op een illiquide belegging voor € 5.000.000. Ultimo boekjaar 2021 is € 417.000 gestort. De fondsmanager heeft aangegeven dat zijn verwachting is dat ultimo 2023 de volledige storting zal zijn gerealiseerd. Deze verwachting kan door ongeregelde zaken in de wereld teniet worden gedaan.

## Indexatie opgebouwde pensioenaanspraken

Er lopen bij een aantal verzekeraars rechtszaken over de vraag of de wijziging van de toeslagbepaling in de pensioenregeling in 2013, uit hoofde van de wijziging in de cao voor het verzekeringsbedrijf, rechtsgeldig heeft plaatsgevonden. Vóór 2013 was sprake van een onvoorwaardelijke toeslag, die volgens eisers conform artikel 20 PW niet gewijzigd kan worden. De Hoop volgt de genoemde cao en heeft de toenmalig gemaakte afspraken doorgevoerd.

De rechtsgang over deze kwestie is echter nog niet afgerond; er loopt nog een hoger beroep de Hoge Raad buigt zich hier momenteel nog over. De directie van de Hoop stelt zich op het standpunt dat, zolang de rechtsgang in deze niet geheel is afgerond, de mogelijke financiële consequenties die kunnen eruit voortvloeien indien eisers geheel in het gelijk worden gesteld, niet in de jaarrekening verwerkt wordt. Overigens schat de directie dat de financiële consequentie bij een mogelijke aanpassing relatief laag is en de getoonde cijfers niet materieel zal beïnvloeden.



## Kleine dingen...

*'Huisje, boompje, beestje.*

*Ja, op gegeven moment ben je  
gesettled, en dan wil je dat de  
dingen goed geregeld zijn.*

*Een overlijdensrisicoverzekering  
hoort daarbij vonden wij.'*

# TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING

(bedragen x € 1.000)

## 13. Verdiende premies eigen rekening

Geboekte premies						
	2021			2020		
	Bruto	Herverzekering	Eigen rekening	Bruto	Herverzekering	Eigen rekening
<b>Premies</b>						
- Periodieke premies	5.970	432	5.538	5.267	626	4.641
- Premies ineens	31	330	-298	65	0	65
<b>Totaal premies</b>	<b>6.001</b>	<b>762</b>	<b>5.239</b>	<b>5.332</b>	<b>626</b>	<b>4.706</b>

In de bruto premie 2021 is € 165 meer verantwoord, door een verantwoording van dit gedeelte van de premie die in 2020 had moeten plaatsvinden. De stijging van de herverzekerde premie ineens (+€ 330) t.o.v. 2020, wordt voornamelijk veroorzaakt door een eenmalige overdracht van de voorziening aan de nieuwe herverzekeraar vanwege het herverzekeren van een deel van de lopende portefeuille.

Geografische segmentatie van bruto premies		
	2021	2020
Nederland	4.021	3.945
Andere EU-lidstaten	589	547
Landen daarbuiten	1.391	841
<b>Totaal</b>	<b>6.001</b>	<b>5.332</b>

## 14. Opbrengsten uit beleggingen

Beleggings categorie						
	2021			2020		
	Opbrengst	Gerealiseerde winst	Totaal	Opbrengst	Gerealiseerde winst	Totaal
Aandelen	1.683	2.041	3.724	1.532	927	2.459
Obligaties en andere vastrentende waardepapieren	1.202	288	1.491	1.419	297	1.716
Depots bij verzekeraars	77		77	86		86
Liquide middelen	-13		-13	-9		-9
<b>Totaal premies</b>	<b>2.951</b>	<b>2.331</b>	<b>5.282</b>	<b>3.028</b>	<b>1.224</b>	<b>4.252</b>

## 15. Niet gerealiseerde winst op beleggingen

Specificatie per beleggingscategorie		
	2021	2020
Aandelen	1.351	310
<b>Totaal</b>	<b>1.351</b>	<b>310</b>



## 16. Overige technische baten eigen rekening

Specificatie		
	2021	2020
Ontvangen winstaandeel herverzekeraars	-	62
Overige ontvangen interest	10	27
Ongerealiseerd valutaverschil	371	511
<b>Totaal</b>	<b>382</b>	<b>600</b>

Het ongerealiseerd valutaverschil heeft betrekking op de depotstanden en rekening-courant saldi van cedenten en herverzekeraars. De waarde van deze ongerealiseerde valutaverschillen worden bepaald door de mutatie van de valutakoers en de desbetreffende standen.

Per 1 januari 2021 zijn de herverzekeringscontracten, waarvoor een depot van kracht was, beëindigd. Hierdoor zijn de depots vrijgevallen en het ongerealiseerd valutaverschil gedaald ten opzichte van 2020.

## 17. Uitkeringen eigen rekening

Soort uitkering	2021			2020		
	Bruto	Herverzekering	Eigen rekening	Bruto	Herverzekering	Eigen rekening
	Expiraties	975	0	975	794	90
Lijfrenten	502	10	492	756	292	464
Overlijdensuitkeringen	3.321	473	2.847	2.719	403	2.316
Afkopen	6.286	5.399	887	714	122	592
<b>Totaal</b>	<b>11.083</b>	<b>5.882</b>	<b>5.201</b>	<b>4.983</b>	<b>907</b>	<b>4.076</b>

Per 1 januari 2021 zijn de reeds bestaande herverzekeringscontracten beëindigd. Dit heeft tot gevolg dat de herverzekerde afkopen in 2021 sterk zijn gestegen (2021: 5.399; 2020: 122).

In 2021 zijn ook de bruto afkopen gestegen (2021: 6.286; 2020: 714) door de overdracht van een tweetal portefeuilles aan cedenten.

## 18. Wijziging technische voorzieningen eigen rekening voor levensverzekering

Zie toelichting onder 7.

## 19. Specificatie bedrijfskosten

	2021	2020
<b>19.1 Acquisitiekosten</b>		
Toegerekende acquisitiekosten	241	229
Bruto afsluitprovisie	34	26
Honoraria medische adviseurs	186	153
Keuringskosten	0	0
<b>Subtotaal</b>	<b>462</b>	<b>408</b>
<b>19.2 Beheers- en personeelskosten</b>		
Salarissen	774	703
Sociale lasten	82	79
Pensioenkosten	154	174
Overige personeelskosten	38	35
<b>Subtotaal Personeelskosten</b>	<b>1.048</b>	<b>991</b>
Accountant	127	118
Actuaris	146	65
Overige diensten door derden	66	322
Donatie	100	100
Incassoprovisie	94	102
Kantoorhuur	78	79
Licentiekosten	87	96
Andere kosten	110	141
Kosten toegerekend aan beleggingen, opgenomen onder beleggingslasten	-63	-60
<b>Subtotaal</b>	<b>744</b>	<b>963</b>
<b>19.3 Provisie ontvangen van herverzekeraars</b>		
Afsluitprovisie	-148	-23
Incassoprovisie	-148	-23
<b>Totaal</b>	<b>2.105</b>	<b>2.338</b>

## Pensioenkosten

	2021	2020
Pensioenpremie	154	174
<b>Totaal</b>	<b>154</b>	<b>174</b>

Met ingang van 1 januari 2021 is de pensioenregeling aangepast van een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling naar een beschikbare premieregeling. Dit heeft geleid tot een lagere werkgeverslast voor de pensioenpremie (2021: € 154; 2020: € 174).

## Bezoldiging bestuurders

In het boekjaar 2021 zijn aan bezoldigingen, met inbegrip van de pensioenlasten, voor (voormalige) bestuurders en commissarissen de volgende bedragen vergoed: € 152 (2020: € 166) respectievelijk € 65 (2020: € 79). De bezoldiging van de commissarissen is lager dan in 2020, doordat door rechtspraak de bezoldiging niet meer met BTW belast hoeft te worden.

## Medewerkers

Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland.

	2021		2020	
	FTE	aantal	FTE	aantal
Aantal medewerkers in dienst per 31 december	6,8	9,0	5,8	8,0
Gemiddeld aantal medewerkers in dienst	6,3	8,5	6,1	9,0

Een deel van de ondersteunende werkzaamheden voor de bedrijfsvoering worden in samenwerking met Onderlinge Levensverzekering-Maatschappij „s-Gravenhage” U.A. uitgevoerd.

De medisch adviseurs zijn geen medewerkers in vaste dienst maar verrichten advieswerkzaamheden. Zij ontvangen vergoedingen op basis van een declaratieovereenkomst.

## Kosten accountantsorganisatie

De kosten van de accountantsorganisatie KPMG Accountants N.V. zijn onderstaand weergegeven. De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. De bedragen hierna zijn inclusief BTW.

## Kosten accountantsorganisatie

De kosten van de accountantsorganisatie KPMG Accountants N.V. zijn onderstaand weergegeven. De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. De bedragen hierna zijn inclusief BTW.

	2021			2020		
	KPMG Accountants N.V.	Overig KPMG-netwerk	Totaal KPMG	KPMG Accountants N.V.	Overig KPMG-netwerk	Totaal KPMG
Onderzoek van de Jaarrekening	104	-	104	95	-	95
Overige controleopdrachten	23	-	23	23	-	23
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-	-	-	-
<b>Totaal</b>	<b>127</b>	<b>-</b>	<b>127</b>	<b>118</b>	<b>-</b>	<b>118</b>

KPMG Accountants N.V. heeft, naast de wettelijke controle van de jaarrekening ook de wettelijke controle van de Solvency II QRT-staten uitgevoerd.

## 20. Beleggingslasten

	2021	2020
<b>20.1 Beheerskosten en rentelasten</b>		
Beheerskosten beleggingen	15	22
Toegerekende personeelskosten	63	60
<b>20.2 Gerealiseerd verlies op beleggingen</b>	<b>0</b>	<b>361</b>
<b>Totaal</b>	<b>78</b>	<b>443</b>

## 21. Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen

	2021	2020
Aandelen	78	2.207
<b>Totaal</b>	<b>78</b>	<b>2.207</b>

## 22. Overige technische baten eigen rekening

	2021	2020
Interest depots van (her)verzekeraars	-	140
Ongerealiseerd valutaverschil	97	613
<b>Totaal</b>	<b>97</b>	<b>753</b>

Het ongerealiseerd valuta verschil heeft betrekking op de depotstanden en rekening-courant saldi van cedenten en herverzekeraars. De waarde van deze ongerealiseerde valutaverschillen worden bepaald door de mutatie van de valutakoers en de desbetreffende standen. Het rekening-courantsaldo van een buitenlandse cedent is ten opzichte van 2020 fors gewijzigd van een vordering naar een schuld, waardoor het ongerealiseerde valutaverschil positief wordt beïnvloed.

## Belastingen

	2021	2020
Resultaat voor belasting	12.207	-3.888
Belastingen	-3.044	999
<b>Resultaat na belasting</b>	<b>9.163</b>	<b>-2.889</b>

Het effectieve belastingtarief in 2021 bedroeg 24,93% (2020: 25,69%). Het toepasselijk belastingtarief is 25%.

## Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen kan sprake zijn wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming, haar aandeelhouders en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag. Transacties met de aandeelhouders betreffen dividenduitkeringen, transacties uit hoofde van de hoedanigheid als cedent of herverzekeraar, transacties uit hoofde van de uitvoering van de pensioenregeling en transacties uit hoofde van een Servicedienstverleningscontract en van de huurovereenkomst. De bezoldiging van de directie en commissarissen is opgenomen onder Bestuurdersbezoldiging punt 20.

De directieleden van De Hoop zijn in persoon gelijk aan de directieleden van één van de aandeelhouders. De directieleden van De Hoop zijn op persoonlijke titel benoemd.

## Gebeurtenissen na balansdatum

In februari 2022 is Rusland Oekraïne binnengevallen. De economische sancties die genomen worden tegen Rusland zullen impact hebben op de economische omstandigheden. De Hoop heeft geen zakelijke belangen in Rusland en geen directe exposure in haar beleggingen, zodat de initiële impact beperkt is. We geven extra aandacht aan onze informatiebeveiliging gezien de toegenomen kans op cyberaanvallen.

# RISICOPARAGRAAF

(bedragen per 31 december van genoemde jaar en x € 1.000)

## Covid 19

De Coronapandemie heeft zich voortgezet in 2021. Met overheidsmaatregelen, zoals vaccinaties, thuiswerken, 1,5 meter afstand houden, mondkapjes etc. is in Nederland inspanning verricht om het aantal besmettingen zo klein mogelijk te houden en de druk op de ic-afdelingen in de ziekenhuizen zoveel mogelijk te verlichten. De medewerkers van De Hoop hebben nagenoeg het hele jaar thuisgewerkt. Bij hoge uitzondering werd het kantoor bezocht, waarbij de dan geldende covid 19 overheidsmaatregelen zijn nageleefd. Het in 2020 ingevoerde digitale koffie-overleg is ook in 2021 doorgevoerd. Vanuit business continuity management gezien liep alles conform verwachting.

Na de heftige eerste reactie op de financiële markten herstelden aandelenkoersen zich langzaam maar zeker. De rente bleef in eerste instantie laag maar heeft inmiddels een stijging ingezet. Uiteindelijk bleek de solvabiliteitsratio op een ruim voldoende peil, er is geen enkel moment geweest dat de ratio de interne norm benaderde.

In de verzekeringsportefeuille worden de overlijdensgevallen gemonitord. Gezien de portefeuille van De Hoop bestaat de kans dat deze verzekerden een grotere kans hebben op overlijden als zij besmet raken met het virus. Aan het eind van het jaar bleek dat het aantal overlijdensgevallen lager was dan in 2020. De verzekerde uitkeringen waren wel hoger, maar dat is geen Covid-effect.

De Hoop opereert in een markt met een specifiek verzekeringstechnisch risicoprofiel. Naast het verzekeringstechnische risico spelen ook het marktrisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, commercieel risico, operationeel risico en integriteitsrisico een rol. De bedrijfsvoering van De Hoop is erop gericht deze risico's te herkennen, te kwantificeren en te beheersen. In het verslag van de directie is het beleid ten aanzien van risicobeheer uiteengezet.

*De uitkomsten van de berekening van de kapitaalvereisten onder het huidige solvabiliteitsregime zijn als volgt:*

	2021	2020
Eigen vermogen	66.658	53.590
Solvency Capital Requirement (SCR)	31.002	24.033
Ratio beschikbaar eigen vermogen t.o.v. SCR	215%	223%

Ten opzichte van ultimo 2020 is de solvabiliteitsratio licht gedaald. Het eigen vermogen steeg door waardestijging van de aandelen. Het vereiste kapitaal steeg (van € 24.033 naar € 31.002). Het marktrisico steeg met € 7.950 door een hoger belegd vermogen in aandelen. Daarentegen daalde het verzekeringstechnische risico met € 1.225, dit wordt vooral veroorzaakt door productie van verzekeringen met een kortlevenrisico die een lage voorziening hebben. Verder zijn portefeuilles met verzekeringen met een hoge voorziening overgedragen aan cedenten.

*De SCR is als volgt opgebouwd:*

Uitsplitsing Solvency Capital Requirement (SCR)		
	2021	2020
Marktrisico	26.913	18.963
Tegenpartijrisico	2.956	2.666
Verzekeringstechnischrisico	7.672	8.897
Diversificatie-effect	-6.780	-6.706
	<hr/>	<hr/>
Basic Solvency Capital Requirement (BSCR)	30.761	23.820
	<hr/>	<hr/>
Operationeel risico	240	213
Belastingeffect	-	-
	<hr/>	<hr/>
<b>SCR</b>	<b>31.002</b>	<b>24.033</b>

De SCR bestaat uit de Basic Solvency Capital Requirement – BSCR – met daarbij opgeteld het vereist kapitaal voor het operationeel risico. Hierop mag, onder bepaalde strikte voorwaarden, het verliescompenserend vermogen van de uitgestelde belastingen (LAC DT) in mindering worden gebracht. De Hoop heeft besloten om de LAC DT niet toe te passen. Het besluit de LAC DT niet toe te passen zal periodiek worden beoordeeld.

Uitsplitsing Marktrisico		
	2021	2020
Rente	-	-
Aandelen	24.817	17.152
Vastgoed	-	-
Spread	33	7
Valuta	5.858	4.852
Concentratie	342	236
Diversificatie-effect	-4.137	-3.284
	<hr/>	<hr/>
	<b>26.913</b>	<b>18.963</b>

Uitsplitsing verzekeringstechnischrisico		
	2021	2020
Kortlevenrisico	3.477	4.373
Langlevenrisico	517	955
Afkooprisico	2.920	3.363
Kostenrisico	3.429	3.861
Catastroferisico	1.483	1.405
Diversificatie-effect	-4.154	-5.060
	<hr/>	<hr/>
	<b>7.672</b>	<b>8.897</b>

De SCR is 29% (€ 6.969) hoger dan vorig jaar. Het marktrisico nam toe door een waardestijging van de aandelenpositie en de stijging van de equity adjustment (2021: 6,88%; 2020: -0,48%). De equity adjustment is van invloed op de schok op de waarde van de aandelen, die uitgevoerd wordt om de SCR van de aandelen te berekenen. Het verzekeringstechnisch risico daalde door productie van verzekeringen met een kortlevenrisico die een lage voorziening hebben. Verder zijn delen van portefeuilles met verzekeringen met een hoge voorziening overgedragen aan cedenten. Het eigen vermogen nam toe met € 13.068 door de waardestijging van de aandelen.

*In het volgende overzicht wordt de reconciliatie weergegeven tussen het Eigen vermogen volgens de jaarrekening (BW2 en RJ) en Solvency II. Het vereiste kapitaal en de solvabiliteitsratio zijn ook vermeld.*

	2021	2020
<b>Eigen vermogen jaarrekening</b>	<b>68.280</b>	<b>56.572</b>
Waarderingsverschillen activa	2.816	4.668
Waarderingsverschillen tussen technische balansvoorzieningen en best estimate voorziening	-1.124	-4.589
Waarderingsverschillen overige verplichtingen	-633	-732
Waarderingsverschillen inzake uitgestelde belastingen	-281	70
<b>Eigen vermogen Solvency II voor dividenduitkering</b>	<b>69.058</b>	<b>55.990</b>
Voorgesteld dividend	2.400	2.400
<b>Eigen vermogen Solvency II</b>	<b>66.658</b>	<b>53.590</b>
<b>Vereiste solvabiliteit</b>	<b>31.002</b>	<b>24.033</b>
<b>Solvabiliteitsratio</b>	<b>215%</b>	<b>223%</b>

*Toelichting op bovenstaand overzicht:*

In de jaarrekening worden de aandelen tegen actuele waarde en de obligaties tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd. In de Solvency II-balans worden alle beleggingen gewaardeerd tegen de actuele waarde.

Het verschil tussen de technische voorziening en de best estimate-voorziening is dat de technische voorziening is gebaseerd op netto (tarief)grondslagen gediscoteerd op een vaste rekenrente en dat de best estimate-voorziening is vastgesteld op basis van beste schattingen (voor sterfte, kosten en onnatuurlijk verval), verhoogd met een risicomarge. Verder is als gevolg van het positieve resultaat van de toereikendheidstoets € 6.485 aan Overige technische voorziening vrijgevallen. Voor de discontering van de kasstromen wordt de gepubliceerde rentecurve zonder volatility adjustment van EIOPA gebruikt.

Het verschil in de belastinglatentie tussen de jaarrekening en de Solvency II-balans wordt verklaard door andere waarderingsgrondslagen

De Overige verplichtingen hebben voornamelijk betrekking op het De Hoop Leven fonds.

In onderstaande tabel is voor de belangrijkste risicofactoren de invloed op het eigen vermogen en de solvabiliteit, volgens Solvency II, weergegeven indien de risicofactoren significante wijzigingen ondergaan.

Gevoeligheid voor schokken per 31 december						
	2021			2020		
	Mutatie eigen vermogen <sup>1)</sup> x € 1.000	Mutatie vereiste solvabiliteit SII x € 1.000	Mutatie SII-solvabiliteits ratio in % punten	Mutatie eigen vermogen <sup>1)</sup> x € 1.000	Mutatie vereiste solvabiliteit SII x € 1.000	Mutatie SII-solvabiliteits ratio in % punten
Interestcurve geschokt met + 100 bp	578	-305	4%	1.711	-551	13%
Interestcurve geschokt met - 100 bp	-1.066	410	-6%	-2.407	741	-17%
Geen UFR	-717	139	-3%	-1.100	300	-7%
Aandelen geschokt met + 25%	10.036	5.893	-7%	8.350	3.884	-2%
Aandelen geschokt met - 25%	-10.036	-5.735	9%	-8.350	-3.709	1%

<sup>1)</sup> Bij de mutatie van het eigen vermogen is de mutatie van de latente belastingvoorziening verwerkt.

Onderstaand wordt verder per risicofactor een kwalitatieve en waar nodig een kwantitatieve toelichting gegeven.

### Commercieel risico

Commercieel risico is het risico dat doelstellingen van de onderneming niet worden gerealiseerd doordat niet in voldoende mate wordt ingespeeld op veranderingen in de omgevingsfactoren. De Hoop opereert vanuit een herverzekeringpositie en is daardoor afhankelijk van individuele levensverzekeraars. Marktbewegingen maar ook strategische heroverwegingen bij deze partijen zijn van directe invloed op de productie bij De Hoop. De Nederlandse verzekeringsmarkt wordt vooral gekenmerkt door consolidaties, efficiencycyclagen en een enorme prijsconcurrentie. De Hoop richt zich vooral op overlijdensrisicoverzekeringen, een product dat voornamelijk wordt gesloten in combinatie met hypotheek. Daarnaast is een terugtrekkende beweging zichtbaar van gerenommeerde marktpartijen die zich terugtrekken uit deze prijsvechtersomgeving. Door deze beweging wordt het aantal ORV-aanbieders op de Nederlandse markt steeds kleiner. Omdat De Hoop opereert vanuit de herverzekeringpositie wordt het voor de eindklant steeds moeilijker om de route naar een verzekeringsopties te vinden. De Hoop heeft in 2021 een strategische heroriëntatie uitgevoerd met als resultaat dat er in samenwerking met de Nederlandse verzekeringsbranche opnieuw wordt onderzocht om mensen met een verhoogd medisch overlijdensrisico toegang tot de ORV-markt te bieden.

### Marktrisico

In 2019 is een ALM-studie uitgevoerd. De belangrijkste conclusie uit de studie was dat gegeven de solide solvabiliteitspositie van De Hoop er de komende jaren geen directe noodzaak is om een alternatieve weg van de beleggingsportefeuille te overwegen. De forse koersbewegingen in 2020 en in 2021 hebben conform verwachting uit de ALM-studie en diverse ORSA-scenario's, geen rigoureuze impact gehad op de solvabiliteitsratio.

Een onderdeel van het marktrisico is het rente- en matchingrisico dat zich kan voordoen bij het afdekken van de verplichtingen. Het renterisico doet zich voor bij marktwaardewaarderingen van de onderliggende portefeuilles, zoals de verplichtingen en de vastrentende waarden. De verplichtingen zijn afgedekt door vastrentende waarden, voornamelijk hoogwaardige staatsobligaties, waarvan de looptijden niet volledig zijn afgestemd op de verplichtingen. Daarnaast is er inmiddels ook een deel in een hypotheekfonds belegd. Door de diversificatie in de looptijd van de beleggingen en de relatief korte duration van de verplichtingen hebben rentewijzigingen nauwelijks invloed op de solvabiliteitspositie van De Hoop. Daarnaast heeft De Hoop door de wat kortere verplichtingen weinig last van de zogenaamde UFR-drag.

Modified duration		
	2021	2020
Beleggingen	5,7	4,6
Technische voorzieningen	10,7	11,1

Alhoewel de duration van de beleggingen korter is dan die van de technische voorziening is het renterisico relatief laag, aangezien de beleggingen qua waarde circa 1,5 maal groter is dan de technische voorziening.

Het grootste marktrisico wordt gelopen in de aandelenportefeuille. Koersdalingen zullen de aanwezige solvabiliteit negatief beïnvloeden. Het vereiste kapitaal wordt echter ook lager, waardoor de solvabiliteitsratio stijgt.

Om het aandelenrisico te beperken, wordt er vooral belegd in meer defensieve Nederlandse, Europese en Amerikaanse aandelen ("global players"), die ook een behoorlijk dividend uitkeren. Het koersrisico wordt niet gehedged door afgeleide instrumenten. Gezien het defensieve

karakter en de solide solvabiliteitspositie is dit een aanvaardbaar risico. Periodiek worden er stresstesten uitgevoerd met als doel de solvabiliteitspositie te monitoren en zo nodig maatregelen te nemen.

Binnen de aandelenportefeuille is sprake van een valutarisico. De afgelopen jaren is de aandelenportefeuille in vreemde valuta uitgebreid, maar door waardeontwikkelingen is het valutarisico afgenomen. Onderzoek heeft aangetoond dat valuta hedging op aandelenportefeuilles geen significante vermindering van het valutarisico tot gevolg heeft. Daarom is besloten dit risico niet af te dekken.

Aandelen belegd in vreemde valuta (bedragen in euro's)		
Valuta	2021	2020
Amerikaanse dollar	14.776	12.569
Britse pond	955	795
Japanse yen	831	797
Zweedse kroon	1.950	1.580
Zwitserse frank	4.919	3.668
<b>Totaal</b>	<b>23.431</b>	<b>19.409</b>
In % van de aandelenportefeuille	35%	34%

### Kredietrisico

Het kredietrisico is ingedeeld in de volgende onderdelen:

#### *Vastrentende waarden*

De vastrentende waarden bestaan grotendeels uit staatsobligaties (vooral van de Nederlandse Staat) en voor een klein deel uit Franse en Spaanse obligaties. Hierdoor is sprake van een beperkt kredietrisico.

#### *Debiteurenrisico*

De Hoop heeft geen debiteurenverhouding met consumenten. Het debiteurenrisico in dit kader ligt bij de primaire verzekeringsmaatschappijen. De Hoop heeft met de cedenten een rekening-courantverhouding. Iedere maand wordt de rekening-courant opgemaakt en gecontroleerd. De afrekening van de rekening-courant vindt in de regel maandelijks plaats. Met de buitenlandse cedenten wordt jaarlijks afgerekend. Het debiteurenrisico is verwaarloosbaar.

#### *Tegenpartij-kredietrisico*

Op basis van de herverzekeringscontracten die golden tot ultimo jaar, liep De Hoop nauwelijks tegenpartijrisico. Voor de nieuwe herverzekeraar QBE is geen depot gesteld. QBE is nu meegenomen in de berekening van het tegenpartij risico en dit heeft niet geleid tot een sterke wijziging voor het tegenpartij risico.

Bij een aantal buitenlandse cedenten stelt De Hoop een depot ter grootte van de voorziening verzekeringsverplichtingen. Dit depot dient tot zekerheid voor de cedent. Het risico op deze depotstelling is beperkt.

De liquiditeiten bij banken zijn onderhevig aan tegenpartijrisico. De Hoop mitigeert dit risico door spreiding van de liquiditeitspositie bij banken met minimaal een A-rating.

Het hypotheekfonds valt eveneens onder dit risico. Het hypotheekfonds is voornamelijk gerelateerd aan gegarandeerde hypotheeken (Nederlandse Hypotheek Garantie) die verstrekt zijn na 1 januari 2013, waarbij aflossen de norm is en overcreditering gemaximeerd is (loan to value gemaximeerd tot 106%). Het grootste gedeelte van het debiteurenrisico van het hypotheekfonds verplaatst hiermee naar de Nederlandse staat. Het hypotheekfonds is een belegging met een laag risicoprofiel. Het tegenpartij-kredietrisico wordt als gering gewaardeerd.

### Liquiditeitsrisico

Liquiditeit is het vermogen om de beleggingen op de balans liquide te maken, bijvoorbeeld op het moment dat uitkeringen moeten worden gedaan of dat er onderpanden moeten worden gestort. De verplichtingen waarvoor liquide middelen nodig zijn bestaan bij De Hoop vooral uit uitkeringen die aan de cedenten moeten worden gedaan. Bij tegenvallende sterfteresultaten moet mogelijk rekening houden met hogere uitkeringen in de portefeuille dan verwacht. De schades aan cedenten betaalt De Hoop uit op moment van claimen door de cedent. Claims worden per kwartaal met de herverzekeraar afgerekend. De afrekeningen met de buitenlandse cedenten worden aan het eind van het boekjaar opgesteld en verwerkt. De Hoop houdt altijd een redelijke buffer aan liquide middelen aan en belegt vooral in staatsobligaties en aandelen die relatief eenvoudig te liquideren zijn. De Hoop belegt niet in derivaten en loopt hierdoor geen risico om onderpand te moeten leveren. In 2018 is een liquiditeitsonderzoek uitgevoerd waaruit is gebleken dat bij deze beleggingsportefeuille het liquiditeitsrisico zeer gering is.

### Operationeel en uitbestedingsrisico

De Hoop streeft met haar administratieve organisatie, interne controles, rapportagelijnen en processen een betrouwbare en controleerbare administratieve verwerking na. Deze maatregelen zijn vastgelegd in een AO/IB-handboek.

De omvang van De Hoop maakt de onderneming extra kwetsbaar voor operationele risico's, vooral op het gebied van continuïteit van de werkzaamheden. Vitale processen worden gewaarborgd door de kennis van de werkzaamheden te spreiden over meerdere personen te verdelen. Daarnaast is een aantal functies en diensten (ICT, HRM, Interne Audit en Compliance) uitbesteed aan de Onderlinge 's-Gravenhage. Omdat het hier een verzekeraar onder toezicht van de DNB betreft, is deze partij goed op de hoogte van de geldende wet- en regelgeving en de vereisten die een verzekeraar aan deze partijen stelt. Daarom verwacht De Hoop dat hier minder risico wordt gelopen dan wanneer deze zaken aan andere externe partijen worden uitbesteed. In 2021 zijn de Financiële risicomangement- en de Actuariële functie uitbesteed aan EY Actuarissen B.V.

De infrastructuur van De Hoop is uitbesteed aan cloud services (Amazon Work Spaces), de kantoorautomatisering is uitbesteed aan Microsoft.

Het beheer en bewaren van de beleggingen is uitbesteed aan Caceis NV. Als beheersmaatregelen rondom het uitbestedingsrisico worden de beschikbare ISAE 3402 rapporten doorgenomen en periodiek evaluatiegesprekken over de uitbestede functies en diensten met de Onderlinge 's-Gravenhage gehouden.

### **Verzekeringstechnisch risico**

Gezien de stijging in de kosten is het kostenrisico het voornaamste risico geworden.

Dit is het risico dat de kostendekking in de verzekeringstarieven en -portefeuille onvoldoende zijn om de operationele kosten te financieren. Door een stringent kostenbeleid kan dit risico worden gemitigeerd.

Een belangrijk onderdeel van het verzekeringstechnische risico wordt gevormd door acceptatie op onjuiste voorwaarden. Onjuiste inschatting van het risico kan leiden tot verlies op sterfte, aantasting van de aanwezige solvabiliteit en afbreuk van vertrouwen bij zowel de cedent als uiteindelijk de consument. Om deze risico's te beheersen, wordt een acceptatieprocedure gehanteerd die recht doet aan de bijzondere risico's die De Hoop wil herverzekeren. De procedure is primair gericht op de medische acceptatie. In aanvulling daarop geldt voor hogere verzekerde kapitalen, naast de procedures die de cedent zelf intern hanteert, nog een eigen financiële acceptatieprocedure.

Jaarlijks vindt een onderzoek plaats naar sterfte per aandoening of groep van aandoeningen. Eveneens voert De Hoop jaarlijks een wettelijke toereikendheidstoets uit op basis van RJ-richtlijnen. Hierbij wordt de aangehouden balansvoorziening getoetst op toereikendheid. De resultaten van deze toets laten zien dat de balansvoorziening toereikend is (+€ 1.790). Ten gevolge van deze positieve overwaarde is de overige technische voorziening vrijgevallen (€ 6.485).

### **Continuïteit van de onderneming**

Marktveranderingen zijn van wezenlijk belang op het voortbestaan van de onderneming. De Hoop kwalificeert zich als aanbieder van medisch verhoogde overlijdensrisico's als monoliner in een marktsegment dat al een aantal jaar onder druk staat. Daarnaast is het businessmodel kwetsbaar door de marktbenadering vanuit de facultatieve herverzekeringspositie waardoor de onderneming afhankelijk is van de strategische keuzes van de primaire verzekeraar. Door terugtrekkende cedenten kan de continuïteit van de onderneming in gevaar komen. Ook andere factoren spelen een rol. Economisch verslechterende omstandigheden kunnen lagere inkomsten tot gevolg hebben. Verder kunnen door bijvoorbeeld ziekten of pandemieën de verzekerings-technische resultaten onder druk komen te staan. De Hoop voert jaarlijks een Own Risk and Solvency Assessment, hierna ORSA, uit waarin een aantal stressscenario's die betrekking hebben op genoemde dreigingen worden doorgerekend. In 2020 werd een dreiging realiteit door de wereldwijde uitbraak van de COVID-19 pandemie. Deze pandemie heeft zowel mogelijke economische (beurskoersen, faillissementen, recessie, etc.) als demografische effecten (verhoogde sterfte) tot gevolg. Verhoogde sterfte komt vooral voor bij oudere personen (behoren minder tot de doelgroep van De Hoop) als personen

met medische aandoeningen (behoren wel tot de doelgroep). Deze effecten zijn meegenomen in diverse stressscenario's. De ORSA van 2021 heeft laten zien dat er bij een aantal extreme stressscenario's voldoende maatregelen mogelijk om verslechtering van de solvabiliteitsratio te ondervangen.

In Nederland heeft DNB in 2019 regelgeving ingevoerd met betrekking tot mogelijke faillissementen van verzekeraars in Nederland, de Wet herstel en afwikkeling. In het kader van deze regelgeving dient De Hoop een Voorbereidend Crisisplan op te stellen waar DNB goedkeuring op moet geven. Het VCP bevat zwaardere stressscenario's dan de ORSA en bevat maatregelen om uit een (zeer) slechte solvabiliteitspositie binnen gestelde termijnen te herstellen. DNB heeft het VCP goedgekeurd op 30 augustus 2021.



# WINSTBRONNEN

Specificatie winstbronnen		
	2021	2020
Opbrengst uit beleggingen toegerekend aan verzekeringen	1.164	1.177
Af: Interesttoevoeging vvp	-914	-873
<b>Resultaat op interest</b>	<b>250</b>	<b>305</b>
Vrijval kosten uit premies	993	987
Vrijval kosten uit vvp	68	42
Kosten verrekend met vvp	-	-
Af: Bedrijfskosten	-2.105	-2.338
Af: Wijziging door verandering in kosten	-	-
<b>Resultaat op kosten</b>	<b>-1.044</b>	<b>-1.309</b>
Resultaat op kanssystemen	1.042	1.630
Wijziging a.g.v. verandering kanssystemen	-11	-4
<b>Resultaat technische analyse</b>	<b>1.031</b>	<b>1.626</b>
<b>Totaal resultaat op grondslagen</b>	<b>237</b>	<b>622</b>
<b>Resultaat op grondslagen</b>	<b>237</b>	<b>622</b>
Wijziging overige technische voorzieningen eigen rekening	6.485	-5.207
Saldo overige technische baten en lasten	285	153
Sluitpost	-113	-190
<b>Resultaat Technische Rekening</b>	<b>6.895</b>	<b>-4.622</b>

## OVERIGE GEGEVENS

### Bestemming van de winst

In de Statuten is de regeling van de winst opgenomen in artikel 26.

*Artikel 26 van de statuten luidt als volgt:*

1. Van de vennootschappelijke winst zoals die blijkt uit de vastgestelde winst- en verliesrekening, zal jaarlijks een percentage worden gereserveerd, nadat daarop voorts in aftrek worden gebracht de niet gedelgde verliessaldi van de voorafgaande jaren.
2. De aldus resterende winst staat met inachtneming van het terzake in artikel 105 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek bepaalde ter beschikking van de Algemene Vergadering van aandeelhouders.

*Den Haag, 30 maart 2022*

### De directie

Gilbert Pluym  
Seada van den Herik

### Raad van Commissarissen

Lex Geerdes, voorzitter  
Sibylla Bantema, vicevoorzitter  
Marcel Levi  
Erik Muetstege



# Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering en de Raad van Commissarissen van  
N.V. Levensverzekering-Maatschappij “De Hoop”

## **Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021**

### ***Ons oordeel***

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van N.V. Levensverzekering-Maatschappij “De Hoop” per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

### ***Wat we gecontroleerd hebben***

Wij hebben de jaarrekening 2021 van N.V. Levensverzekering-Maatschappij “De Hoop” (de vennootschap) te Den Haag gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2021;
- 2 de winst- en verliesrekening over 2021;
- 3 het kasstroomoverzicht over 2021; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

### ***De basis voor ons oordeel***

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Levensverzekering-Maatschappij “De Hoop” zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van continuïteit, fraude en niet naleven wet- en regelgeving en de kernpunten van onze controle moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.



Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

## Controleaanpak

### Samenvatting

#### Materialiteit

- Materialiteit van EUR 1,0 miljoen (2020: EUR 1,0 miljoen)
- Circa 1,5% van het eigen vermogen (2020: circa 1,8% van het eigen vermogen)

#### Continuïteit en Fraude & Noclar

- Continuïteit: geen significante continuïteitsrisico's geïdentificeerd
- Fraude en niet naleven wet- en regelgeving (Noclar): doorbreken interne beheersing door het management

#### Kernpunt

- Waardering van de technische voorzieningen en daaraan gerelateerde toereikendheidstoets

#### Oordeel

Goedkeurend

### Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 1,0 miljoen (2020: EUR 1,0 miljoen). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het eigen vermogen (1,5%) (vorig jaar: 1,8%). Wij beschouwen het eigen vermogen als de meest geschikte benchmark, omdat het eigen vermogen het best de lange termijn horizon reflecteert waarop N.V. Levensverzekering-Maatschappij "De Hoop" stuurt. Omdat het eigen vermogen ook een belangrijke basis vormt voor de solvabiliteitspositie is dit tevens een belangrijk informatie-element voor gebruikers van de jaarrekening. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met de Raad van Commissarissen afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 50 duizend rapporteren aan hen alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.



### ***Controleaanpak continuïteit – geen significante continuïteitsrisico's geïdentificeerd***

De directie heeft haar continuïteitsbeoordeling uitgevoerd en geen significante continuïteitsrisico's geïdentificeerd. Onze procedures om de continuïteitsbeoordeling van de directie te beoordelen omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse, inclusief de scenario's in de Own Risk Solvency Assessment (ORSA), door de directie alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle kennis hebben, waaronder de impact van lage rente / inflatie en correspondentie met de toezichthouder;
- analyse van de financiële positie en de solvabiliteitsratio onder Solvency II ten opzichte van de door de directie noodzakelijk geachte solvabiliteit, voorgaand boekjaar en de gevoeligheden van de solvabiliteitsratio op indicatoren die kunnen duiden op significante continuïteitsrisico's;
- evalueren van de adequate weergave van de continuïteitsbeoordeling van de directie, waaronder de solvabiliteitsratio onder Solvency II en de gevoeligheden van de solvabiliteitsratio, zoals weergegeven op pagina 36-40 van de jaarrekening.

De resultaten van onze risicobeoordeling procedures hebben geen aanleiding gegeven om additionele controlewerkzaamheden op de continuïteitsbeoordeling uit te voeren.

### ***Controleaanpak ten aanzien van risico's op fraude en niet naleven van wet- en regelgeving***

In het hoofdstuk Risicobeheer van het directieverslag beschrijft de directie de procedures ten aanzien van de risico's op fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving en neemt de Raad van Commissarissen deze beschrijving in beschouwing.

In het kader van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de verzekeraar en de bedrijfsomgeving, en hebben wij de opzet en de implementatie beoordeeld en, waar van toepassing, de effectieve werking getoetst van het risicomangement van de verzekeraar met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Onze werkzaamheden omvatten onder andere het evalueren van de gedragscode, het incidentenregister en de procedures van de verzekeraar om aanwijzingen van mogelijke fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving te onderzoeken. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij de directie, degenen belast met governance en bij andere relevante functies en afdelingen, zoals de Solvency II sleutelfunctiehouders Compliance, Risico Management, Interne Audit en de Actuariële Functie.

Wij hebben onder meer de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- evaluatie van nevenfuncties van bestuursleden en/of andere werknemers, met speciale aandacht voor procedures en governance met betrekking tot mogelijke belangenconflicten;
- evalueren van onderzoeksrapporten inzake aanwijzingen over mogelijke fraude en niet naleving van wet- en regelgeving;



- evalueren van correspondentie met regelgevende en toezichhoudende instanties (waaronder DNB);
- evaluatie van de gerapporteerde uitkomsten door Solvency II sleutelfunctiehouders Compliance, Risico Management, Interne Audit en de Actuariële Functie met betrekking tot het voldoen aan wet- en regelgeving; en
- kennismaken van de door de Verzekeraar uitgevoerde systematische integriteitsrisico analyse (SIRA).

Daarnaast hebben wij werkzaamheden uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de wet- en regelgeving die op de verzekeraar van toepassing is en hebben de volgende rechtsgebieden geïdentificeerd die de meest waarschijnlijke oorzaak zouden kunnen zijn voor een materieel effect op de jaarrekening:

- Wet op het financieel toezicht (Wft) (inclusief de Solvabiliteit II-richtlijn (2009/138/EC));
- Besluit prudentiële regels Wft (Bpr Wft); en
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Wij hebben de risicofactoren voor fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving geëvalueerd om na te gaan of deze factoren duiden op een risico op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening.

Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording als niet relevant aangezien voor de bruto premies geldt dat de premies individueel niet materieel zijn en er geen sprake is van het maken van belangrijke schattingen bij het bepalen van de premieopbrengsten.

In overeenstemming met het bovenstaande en met de controlestandaarden hebben wij het volgende risico geïdentificeerd ten aanzien van fraude en niet naleving van wet- en regelgeving die relevant zijn voor onze controle, inclusief de relevante veronderstelde risico's vastgelegd in de controlestandaarden, en hebben hierop als volgt ingespeeld:

### **Doorbreken van interne beheersing door het management (een verondersteld risico)**

Risico:

- Het management is in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijken te werken. Bijvoorbeeld schattingen gerelateerd aan de waardering van de technische voorzieningen en daaraan gerelateerde toereikendheidstoets. Wij verwijzen hiervoor naar ons kernpunt van de controle "Waardering van de technische voorzieningen en daaraan gerelateerde toereikendheidstoets" met hierin onze aanpak met betrekking tot hogere risico's vanwege de schattingen waarbij het management zich baseert op significante oordeelsvorming.



#### Controleaanpak:

- Ieder jaar herijken wij onze een frauderisicoanalyse op waarbij wij de mogelijke frauderisicofactoren identificeren. De opzet en het bestaan van het frauderisicoraamwerk alsmede de te treffen controlemaatregelen stellen wij vast als onderdeel van onze interim-controle. Minimaal eens in de drie jaar toetsen onze forensische specialisten de frauderisicoanalyse.
- Wij hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd van interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het mitigeren van de risico's op fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving, zoals het identificeren van werkzaamheden met betrekking tot journaalposten en schattingen.
- Wij hebben een data-analyse uitgevoerd op journaalposten met een hoger risico, indien daarvan sprake is, en significante schattingen alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het management geëvalueerd. Waar wij onverwachte journaalposten of andere risico's identificeerden via onze data-analyse, hebben wij aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd om op elk geïdentificeerd risico in te spelen. Deze werkzaamheden omvatten ook het herleiden van transacties naar de broninformatie.
- Wij hebben de juistheid van de methoden en onderliggende aannames beoordeeld die gebruikt worden om schattingen te maken. Dit ten aanzien van de technische voorzieningen, beleggingen en de Solvency II-toelichtingen inzake het vereiste vermogen.
- We hebben elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen waaronder het uitvoeren van testwerkzaamheden op uitgaande betalingen.

Wij hebben onze risico-inschatting en controleaanpak en resultaten gecommuniceerd aan de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van fraude en niet-nakomen van weten regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle.

#### **Het kernpunt van onze controle**

In het kernpunt van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. Het kernpunt van onze controle hebben wij met de Raad van Commissarissen gecommuniceerd, maar vormt geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot dit kernpunt bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van het kernpunt moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordeel over dit kernpunt.

De waardering van de technische voorzieningen onder de richtlijn Solvabiliteit-II hebben wij opgenomen in het kernpunt "Waardering van de technische voorzieningen en daaraan gerelateerde toereikendheidstoets" omdat de waardering van de technische voorzieningen onder de richtlijn Solvabiliteit-II in belangrijke mate de basis vormt voor de toereikendheidstoets.

## Waardering van de technische voorzieningen en daaraan gerelateerde toereikendheidstoets

### Omschrijving

De technische voorzieningen van EUR 25 miljoen, zijnde circa 25% van het balanstotaal per 31 december 2021, zijn voor de jaarrekening significant. De waardering van de technische voorzieningen en de hiermee samenhangende toereikendheidstoets bevatten significante schattingen voor toekomstige kosten, rente, portefeuilleontwikkeling, levensverwachtingen en overige aannames. Voor de berekeningen worden complexe actuariële modellen gebruikt en de schattingen vragen een hoge mate van oordeelsvorming door de directie.

Een verandering in de inschattingen en aannames heeft direct een impact op de waardering van de technische voorzieningen en daarmee het eigen vermogen en de winst- en verliesrekening. Per 31 december 2021 is er geen sprake meer van een tekort uit de toereikendheidstoets (2020: EUR 6,5 miljoen, verantwoord als Overige technische voorziening). De vrijval van de Overige technische voorziening is in 2021 ten gunste van het resultaat gebracht.

Wij beschouwen de waardering van de technische voorzieningen en de hiermee samenhangende toereikendheidstoets als kernpunt in onze controle.

De directie heeft in de toelichting BW2 grondslagen voor de balans de gebruikte grondslagen en assumpties van de waardering van de technische voorzieningen en de toereikendheidstoets uiteengezet. Tevens heeft de directie in de toelichting op de balans (noot 7) het verloop van de technische voorzieningen en de uitkomst van de toereikendheidstoets uiteengezet.

### Onze aanpak

Onze belangrijkste controlewerkzaamheden omvatten:

- Toetsen van de opzet en bestaan, en waar relevant de werking, van de interne beheersmaatregelen omtrent de waardering van de technische voorzieningen en de toereikendheidstoets. Dit omvat onder andere beheersmaatregelen rondom data, assumpties en berekeningen die ten grondslag liggen aan de technische voorzieningen en de toereikendheidstoets en de review hierop en rapportage hierover door de Solvency-II actuariële functiehouder.
- Met ondersteuning van onze actuariële specialisten controleren van de technische voorzieningen en de daarmee samenhangende toereikendheidstoets aan de hand van intern opgestelde kwalitatieve en kwantitatieve analyses en berekeningen.
- Evalueren van de plausibiliteit van de uitkomsten van de intern uitgevoerde berekeningen, inclusief de gebruikte actuariële en economische assumpties, zoals toekomstige kosten, rente, portefeuilleontwikkeling en levensverwachtingen.
- Het op basis van een deelwaarneming narekenen van de technische voorzieningen.
- Evalueren van de actuariële analyses op redelijkheid en aanvaardbaarheid aan de hand van ervaringsgegevens, marktdata en geschatte versus werkelijke uitkomsten in het verleden.
- Aan de hand van de uitkomsten van onze werkzaamheden evalueren of de risicohouding van de directie bij het vaststellen van de schattingen is veranderd ten opzichte van vorig jaar.



- Evalueren of de technische voorzieningen en de toereikendheidstoets adequaat zijn toegelicht in de jaarrekening in overeenstemming met RJ 605.

### **Onze observatie**

Wij vinden dat de gehanteerde actuariële en economische assumpties voor de vaststelling van de technische voorzieningen evenwichtig zijn en zijn van mening dat de technische voorzieningen neutraal zijn bepaald. De toelichting op de technische voorzieningen en de daaraan gerelateerde risico's in de jaarrekening achten wij toereikend.

### **Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie**

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben een mindere diepgang dan onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

### **Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten**

#### ***Benoeming***

Wij zijn door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 31 maart 2021 benoemd als accountant van N.V. Levensverzekering-Maatschappij "De Hoop" voor de controle van het boekjaar 2021 en zijn sinds boekjaar 2014 de externe accountant.

#### ***Geen verboden diensten***

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van Organisaties van Openbaar Belang geleverd.





## **Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**

### ***Verantwoordelijkheden van de directie en Raad van Commissarissen voor de jaarrekening***

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsels moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

### ***Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening***

Onze doelstelling is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een verdere beschrijving van onze verantwoordelijkheden ten aanzien van een jaarrekeningcontrole is te vinden op de website van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) op: [nl\\_oob\\_01.pdf \(nba.nl\)](#) Deze beschrijving is onderdeel van onze controleverklaring.

Utrecht, 30 maart 2022

KPMG Accountants N.V.

W. Teeuwissen RA





N.V. Levensverzekering-Maatschappij 'De Hoop'  
Anna van Saksenlaan 10  
2593 HT Den Haag

070 - 342 1313  
[info@dehoopleven.nl](mailto:info@dehoopleven.nl)  
[www.dehoopleven.nl](http://www.dehoopleven.nl)

